EUROPEAN SAFETY ENGINEER

THE EUROPEAN SOCIETY OF SAFETY ENGINEERS
www.european-safety-engineer.org

MEĐUNARODNI WEBINAR

PROGRAM STALNOG STRUČNOG USAVRŠAVANJA ZA ZAŠTITU

SIGURNOST U ODGOJNO OBRAZOVNIM USTANOVAMA
SAFETY IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS

28.11.2025.

ZBORNIK

SIGURNOST U ODGOJNO OBRAZOVNIM USTANOVAMA
Zbornik

IMPRESSUM

Nakladnik
The European Society of Safety Engineers
www.european-safety-engineer.org
info@european-safety-engineer.org

Za nakladnika
prof.dr.sc. Dejan Vasović

Urednik
dr.sc. Josip Taradi
josip.taradi@european-safety-engineer.org

Naklada
Elektronički dokument (pdf).

Autori su odgovorni za profesionalnu i jezičnu točnost svojih radova.

Čakovec, 2025.

SIGURNOST U ODGOJNO OBRAZOVNIM USTANOVAMA

AUTORI I SUDIONICI

Autori

1. **Ilić Petković Aleksandra**, Srbija, Niš
   aleksandra.ilic@znrfak.ni.ac.rs
2. **Matea Kuzel**, Hrvatska, Zagreb
   matea.kuzel359@gmail.com
3. **Tamara Miladinović**, Srbija, Niš
   tamaravukic93@gmail.com
4. **Dragana Mitrović**, Bosna i Hercegovina, Republika Srpska, Modriča
   dragana.mitrovic@protectplusrs.com
5. **Vesna Nikolić**, Srbija, Niš
   vesna.nikolic@znrfak.ni.ac.rs
6. **Darko Palačić**, Hrvatska, Zagreb
   darko@vss.hr
7. **Ante Perčin**, Hrvatska, Zagreb
   ante.percin@sokol-security.hr
8. **Slavica Strabić**, Bosna i Hercegovina, Republika Srpska, Banja Luka
   sstrabic@hotmail.com
9. **Stipe Šola**, Hrvatska, Bjelovar
   medijator@medijator.com.hr
10. **Trišić Milan**, Srbija, Beograd
    miltrisic@gmail.com
11. **Mile Vajkić**, Bosna i Hercegovina, Republika Srpska, Laktaši
    M.wajkic@gmail.com
12. **Vedenik Leon**, Slovenija, Murska Sobota
    vedenik.leon@gmail.com
13. **Biljana Vranješ**, Bosna i Hercegovina, Republika Srpska, Banja Luka
    biljana.vranjes@mf.unibl.org

Države autora i sudionika

1. Bosna i Hercegovina
2. Crna Gora
3. Hrvatska
4. Sjeverna Makedonija
5. Slovenija
6. Srbija

SADRŽAJ

Prezentacije po programu

1.
BEZBJEDNOST U OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA U REPUBLICI SRPSKOJ (BiH) 5
mr.sc. Mile Vajkić, doc.dr.sc. Biljana Vranješ, Slavica Strabić, dipl.oec.

2.
PRAVNI ASPEKTI BEZBEDNOSTI (I ZDRAVLJA NA RADU) U OBRAZOVNIM USTANOVAMA REPUBLIKE SRBIJE 18
prof.dr.sc. Aleksandra Ilić Petković, prof.dr.sc. Vesna Nikolić, Tamara Miladinović

3.
NORMATIVNA UREDITEV POŽARNEGA REDA V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH V REPUBLIKI SLOVENIJI 26
mr.sig. Leon Vedenik

4.
OBRAZOVNE USTANOVE KAO RADNA MJESTA – ANALIZA RIZIKA I SIGURNOSNIH IZAZOVA 47
Matea Kuzel, mag.ing.sec., doc.dr.sc. Darko Palačić

5.
ULOGA OPERATIVNOG DJELATNIKA ZA SIGURNOST I CIVILNU ZAŠTITU U ODGOJNO-OBRAZOVNIM USTANOVAMA 53
dr.sc. Ante Perčin

6.
INTEGRISANI PRISTUP ZAŠTITI OD POŽARA U ŠKOLAMA I VRTIĆIMA I EDUKACIJA DECE O ZAŠTITI OD POŽARA 60
Milan Trišić, mast.inž.el.

7.
HOLISTIČKI PRISTUP KULTURI SIGURNOSTI U ODGOJNO-OBRAZOVNIM USTANOVAMA: IZMEĐU PROPISA I SVIJESTI 69
Dragana Mitrović, dipl.ing.tehn.

EUROPEAN SAFETY ENGINEER

PROGRAM STALNOG STRUČNOG USAVRŠAVANJA ZA ZAŠTITU

Međunarodni seminar/webinar:

SIGURNOST U ODGOJNO-OBRAZOVNIM USTANOVAMA
SAFETY IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS

28.11.2025.

BEZBJEDNOST U OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA U REPUBLICI SRPSKOJ (BiH)
(Zakonska regulativa, Konkretne mjere, Primjeri dobre prakse)

Mile Vajkić, Biljana Vranješ, Slavica Strabić

STRUČNI PODACI O AUTORU

Mile Vajkić, mr. sigurnosti i pomoći
RS (BiH), Laktaši
Srednjoškolski centar Laktaši
E-mail: M.wajkic@gmail.com

Diplomirani inženjer mašinstva – smjer zaštita na radu.
Magistar nauka u oblasti sigurnost i pomoć. Doktorant na fakultetu Inženjerskih nauka u Kragujevcu.

Profesor stručnih predmeta mašinske struke u Srednješkolskom centru u Laktašima. Radio u više srednjih stručnih škola (mašinske struke). Ima višegodišnje iskustvo u oblasti zaštite na radu u industrijskim procesima. Ima položen stručni ispit iz oblati zaštite na radu i posjeduje licencu za obavljanje poslova bezbjednosti i zdravlja na radu. Preko 10 godina radnog staža.
Autor ili koautor tridesetak naučnih i stručnih radova objavljenih u časopisima i zbornicima naučnih i stručnih konferencija, jedan od priređivača Zbirke propisa iz oblasti zaštite na radu RS-BiH. Učesnik više projekata.
Jedan od osnivača i član Udruženja inženjera zaštite na radu Republike Srpske.

Stručni i znanstveni interes: zaštita na radu u industriji, procjena rizika, zaštita na radu u obrazovanju i osposobljavanju.

STRUČNI PODACI O AUTORU

Biljana Vranješ, PhD
RS (BiH), Banja Luka
Mašinski fakultet Banja Luka
E-mail: biljana.vranjes@mf.unibl.org

Doktor tehničkih nauka, oblast: inženjerstvo zaštite radne sredine.
Magistar nauka, u oblasti Industrijski inženjering.
Diplomirani mašinski inženjer, smjer zaštita na radu.
Zaposlen na Univerzitetu u Banjoj Luci, Mašinski fakultet,
na radnom mjestu docenta.
Ukupno 31 godina radnog staža.
Autor i koautor 85 naučnih i stručnih radova, 2 univerzitetskog udžbenika,1 zbirke propisa iz oblasti zaštite na radu i učesnik 1 međunarodnog projekta.
Član menadžment tima Europskog društva inženjera sigurnosti i koordinator ESSE za BiH.
Član programskog odbora Međunarodne Konferencije "Menadžment i sigurnost – M&S".
Član upravnog odbora i podpredsjednik Udruženja inženjera zaštite i zdravlja na radu, Banja Luka.

Istraživački interes: bezbjednost, upravljanje rizikom, procjena rizika, metode procjene rizika, kvalitet, upravljanje znanjem.

STRUČNI PODACI O AUTORU

Slavica Strabić, dipl. oec., v.str. saradnik za ZNR
RS (BiH), Banja Luka
Auto-moto savez RS
E-mail: clanstvo@ams-rs.com

Diplomirani ekonomista, smjer finasijsko praćenje i menadžer zaštite na radu i žaštite životne sredine.
Zaposlena u Auto-moto savezu RS, na mjestu višeg stručnog saradnika za finasijsko praćenje članskih usluga i na poslovima zaštite na radu, zaštite životne sredine i zaštite od požara.
Sve ukupno 25 godina radnog staža, od čega 17 godina na poslovima zaštite na radu, zaštite životne sredine i zaštite od požara.

Član Europskog društva inženjera sigurnosti ESSE iz BiH. Član Udruženje inženjera zaštite i zdravlja na radu, Banja Luka.
Povelja Udruženja inženjera zaštite i zdravlja na radu, više godina PRVA NAGRADA za poseban doprinos i afirmaciju zaštite i zdravlja na radu, posljednja je za 2024. godinu.

Stručni interesi su rad sa djecom predškolskog i školskog uzrasta, iz oblasti bezbjednosti u školama i vrtićima, kao i bezbjednost na putu, upoznavanje sa saobraćajnim propisima i saobraćajnom kulturom.

SADRŽAJ PREZENTACIJE

- Naslovni (naslov prezentacije, autor/autori prezentacije)
- Stručni podaci o autoru/autorima
- Uvod
- Zakonska regulativa u RS vezana za bezbjednost u osnovnim i srednjim školama
- Aspekti bezbjednosti u osnovnim i srednjim školama
- Konkretne mjere koje se preduzimaju
- Kampanje nadležnih institucija i organizacija
- Zaključak

UVOD

- Obrazovni sistem je jedan od stubova svakog društva pa bez postizanja bezbjednog okruženja za sve njene učesnike nema ni njegovog opstanka a to implicira i zastoj u razvoju cijelog društva.
- Apsolutna bezbjednost ne postoji ali prihvatljiva bezbjednost svakako da, koja podrazumjeva primjenu određenih sredstava i mjera za njeno postizanje i održavanje.
- Bezbjednost učenika u obrazovnom sistemu svakako zahtijeva sistematski pristup počevši od zakonodavnog uređenja do primjene konkretnih sredstava i mjera u svakoj školskoj sredini.
- Bezbjedno školsko okruženje, oslobođeno od prijetnji i svih vidova nasilja, zlostavljanja i diskriminacija je pogodno tlo za učenje i neometano sticanje novih znanja.
- Nastavu u školskoj 2025/26. godini pohađa oko **116.800 učenika** u osnovnim i srednjim školama.

Zakonska regulativa u RS vezana za bezbjednost u osnovnim i srednjim školama

- ZAKON O OSNOVNOM VASPITANjU I OBRAZOVANjU, Službeni glasnik Republike Srpske br. 81/22
- Etički kodeks za radnike i učenike osnovne škole, Službeni glasnik Republike Srpske br. 18/19
- ZAKON O SREDNjEM OBRAZOVANjU I VASPITANjU ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 41/2018, 35/2020 i 92/2020, 55/2023)
- Etički kodeks za radnike i učenike srednje škole ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 29/19)
- Zakon o učeničkom standardu, Službeni glasnik Republike Srpske br. 107/24
- Pravilnik o načinu obrazovanja učenika u dualnom sistemu obrazovanja i praktičnoj nastavi kod poslodavca, Službeni glasnik Republike Srpske br. 5/24
- Uredba o pedagoškim normativima za srednje obrazovanje i vaspitanje, Službeni glasnik Republike Srpske br. 4/11
- Strategija razvoja predškolskog, osnovnog i srednjeg vaspitanja i obrazovanja Republike Srpske za period 2022-2030. godine
- Akcioni plan za sprovođenje Strategije razvoja predškolskog, osnovnog i srednjeg vaspitanja i obrazovanja Republike Srpske za period 2025-2027. godine
- Protokol za zaštitu djece od nasilja, zanemarivanja i zlostavljanja
- Protokol o postupanju u slučajevima vršnjačkog nasilja među djecom i mladima u vaspitno-obrazovnom sistemu Republike Srpske
- Program mjera za jačanje bezbjednosti i sprečavanje nasilja u školama i đačkim domovima u Republici Srpskoj
- Pravilnikom o obučavanju lica u okviru osnovnog i srednjeg obrazovanja o opasnostima i zaštiti od elementarne nepogode i druge nesreće („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 74/14).

SIGURNOST UOBRAZOVNO-ODGOJNIM USTANOVAMA

Zakonska regulativa u RS vezana za bezbjednost u osnovnim i srednjim školama

- ZAKON O OSNOVNOM OBRAZOVANjU I VASPITANjU ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 41/2018, 35/2020 i 92/2020, 55/2023):
- (6) U osnovnom vaspitanju i obrazovanju zabranjene su sve vrste nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, kao i sve aktivnosti kojima se ugrožavaju, diskriminišu ili izdvajaju učenici, odnosno grupa učenika, po bilo kojem osnovu, u skladu sa važećim zakonima i međunarodnim konvencijama.
- (7) Škola je dužna da sprovodi mjere i propiše način, postupak i smjernice zaštite i bezbjednosti djece tokom boravka u školi, kao i svih aktivnosti koje organizuje škola, u saradnji sa nadležnim organom jedinice lokalne samouprave, te da propiše periodičnu procjenu rizika od opasnosti u školskom objektu, u saradnji sa nadležnim organima iz određene oblasti.
- (8) Učenici imaju pravo na zaštitu i bezbjednost u školskoj zgradi, na prilazu školi i van školskog objekta i školskog dvorišta za vrijeme ostvarivanja vaspitnoobrazovnog rada ili drugih aktivnosti koje organizuje škola.

SIGURNOST U ODGOJNO-OBRAZOVNIM USTANOVAMA

Zakonska regulativa u RS vezana za bezbjednost u osnovnim i srednjim školama

- ZAKON O SREDNjEM OBRAZOVANjU I VASPITANjU ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 41/2018, 35/2020 i 92/2020, 55/2023):
- (4) Škola je dužna da obezbijedi efikasne mehanizme zaštite protiv nasilja, zlostavljanja, zanemarivanja i diskriminacije i bilo koje vrste uznemiravanja u skladu sa Protokolom o postupanju u slučaju nasilja, zlostavljanja ili zanemarivanja djece.
- (6) U srednjem obrazovanju i vaspitanju zabranjene su sve vrste nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, kao i sve aktivnosti kojima se ugrožavaju, diskriminišu ili izdvajaju učenici, odnosno grupa učenika, po bilo kojem osnovu, u skladu sa važećim zakonima i međunarodnim konvencijama.
- (7) Škola je dužna da sprovodi mjere i propiše način, postupak i smjernice zaštite i bezbjednosti učenika tokom boravka u školi, kao i svih aktivnosti koje organizuje škola, u saradnji sa nadležnim organom jedinice lokalne samouprave, te da propiše periodičnu procjenu rizika od opasnosti u školskom objektu, u saradnji sa nadležnim organima iz određene oblasti.
- (8) Učenici imaju pravo na zaštitu i bezbjednost u školskoj zgradi, na prilazu školi i van školskog objekta i školskog dvorišta za vrijeme ostvarivanja obrazovno-vaspitnog rada ili drugih aktivnosti koje organizuje škola.

Zakonska regulativa u RS vezana za bezbjednost u osnovnim i srednjim školama

- Strategija razvoja predškolskog, osnovnog i srednjeg vaspitanja i obrazovanja Republike Srpske za period 2022 - 2030. godine utemeljena na Akcionom planu sprovođenja reformskih procesa u oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg vaspitanja i obrazovanja u Republici Srpskoj (2020) i sljedećim principima:
- Škola kao zdravo, sigurno i podsticajno okruženje.
- Dijete u centru vaspitno-obrazovnog procesa.
- Nastavnik osposobljen, motivisan i osnažen za rad u školi u XXI vijeku – od podučavanja ka učenju.
- Digitalizacija škole.
- Etički kodeks za radnike i učenike srednje škole ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 29/19): 13. Radnici škole i učenici treba da se ponašaju u skladu sa principom jednakosti i pravednosti, na način koji isključuje svaku diskriminaciju, zlostavljanje, uznemiravanje ili iskorištavanje.

SIGURNOST U ODGOJNO-OBRAZOVNIM USTANOVAMA

Zakonska regulativa u RS vezana za bezbjednost u osnovnim i srednjim školama

- Pravilnik o načinu obrazovanja učenika u dualnom sistemu obrazovanja i praktičnoj nastavi kod poslodavca, Službeni glasnik Republike Srpske br. 5/24
- Jedan od ciljeva dualnog sistema obrazovanja i praktične nastave kod poslodavaca je:
- 8) razvijanje svijesti o važnosti zdravlja i bezbjednosti, uključujući bezbjednost i zaštitu zdravlja na radu,
- Poslodavac je aktivan učesnik u dualnom sistemu obrazovanja i praktičnoj nastavi koji:
- 9) sprovodi propisane mjere zaštite na radu tokom sprovođenja dualnog sistema obrazovanja i praktične nastave kod poslodavca,
- Škola je nosilac obrazovno-vaspitnog procesa koji:
- 5) osigurava učenicima podsticajno i sigurno okruženje,
- 7) u saradnji sa poslodavcem obučava učenika osnovnim mjerama i sredstvima zaštite na radu pri izvođenju dualnog sistema obrazovanja i praktične nastave kod poslodavca, u skladu sa važećim propisima.

Aspekti bezbjednosti u osnovnim i srednjim školama

- Bezbjednost u školama i bezbjednost školske djece možemo posmatrati sa više aspekata polazeći od višeznačnosti samog pojma bezbjednosti iskazanog u formi pitanja[1]:
- Bezbjednost za koga?: prvenstveno za učenike, ali i nastavnike, ostalo osoblje i posjetioce
- Bezbjednost za koje vrijednosti (u školi)?: fizički integritet, dostojanstvo i osnovna ljudska prava i slobode.
- Koliko bezbjednosti?: odsustva objektivnih prijetnji i subjektivni osjećaj bezbjednosti za sve prisutne u školskom okruženju
- Od kojih prijetnji?: za svaku školsku sredinu su specifične, mogu dolaziti iz školskog okruženja, van njega ili iz prirode
- Kojim sredstvima/na koji način postići bezbjednost?
- Kolika je cijena investiranja u zaštitu bezbjednosti?: postavljanje bezbjednosti u školama na primarno mjesto
- Za koji period je potrebno postići bezbjednost?: stvar dugoročnog planiranja

[1]Baldwin, D. A. (1997). The concept of security. Review of International Studies, 23. 5-26.

Aspekti bezbjednosti u osnovnim i srednjim školama

- Fizička bezbjednost učenika: od vršnjačkog i drugih vidova nasilja i oblika nasilnog ponašanja, seksualnog uznemiravanja i ekspolatacije, od upotrebe nedozvoljenih supstanci i sredstava u prostorijama škole ili njenoj okolini, od osoba koje neovlašteno ulaze u objekte škole i dr., u toku obavljanja praktične nastave u objektima škole i van njega (povrede na radu) u širem kontekstu i bezbjednost dolaska do škole (bezbjednost u saobraćaju)
- Fizička bezbjednost učenika, zaposlenih i objekata u slučaju vanrednih situacija: požar, zemljotres, poplava,..
- Psihička bezbjednost učenika: verbalno nasilje, zlostavljanje, zanemarivanje,
- Digitalna bezbjednost učenika: sajber nasilje i zlostavljanje
- Etička i moralna bezbjednost: pravo na obrazovanje na svim nivoima

Konkretne mjere koje se mogu preduzimati

- Sredstva i mjere za ostvarivanje planiranih ciljeva uslovljene su stepenom i kvalitetom bezbjednosnih procjena i nivoom resursa kojim raspolažemo, (ljudskim, materijalnim), a neke od njih su:
- **Preventivne aktivnosti** u procesu strateškog planiranja: najčešća dva modela:

1. prevenciju problema ponašanja u djetinjstvu i adolescenciji tj. izgradnja „pozitivne školske klime“ - planiranja preventivnih strategija, preventivnih programa, intervencija i tretmana u školskoj sredini;
2. „koncept izgradnje restorativnih praksi u školama“ - obuhvataju strategije kojima je svrha da se pomogne učenicima tokom cjelokupnog osnovnog i srednjeg obrazovanja, kroz izgradnju prakse rješavanja konflikata, odgovornosti za svoje ponašanje, pokazivanje empatije i praštanje – umjesto tradicionalnog kažnjavanja.

- **Tehničke mjere bezbjednosti** radi stvranja bezbjednog okruženja u školama: video-nadzor za vizelnu kontrolu prostora, kontrola ulaza u objekt (metal detektor vrata), alarmi i obajveštavanja putem internog sistema obavještavanja – zvučnika, sistem alarmiranja i obavještavanja tokom sprovođenja vježbi, tj. simulacija stvarnih događaja.

Konkretne mjere koje se mogu preduzimati

- Mjere fizičkog obezbjeđenja: kontrola ulaza i izlaza, pregled ličnih stvari prilikom ulaska u objekat u cilju sprečavanja unosa oružja, alkohola, droga, pirotehničkih sredstava i drugih zabranjenih predmeta, sprečavanje ulaska i zadržavanje u školskom prostoru nepozvanih osoba i sl.
- Školski policajac
- Proceduralne mjere: propisana jasna uputstva za postupanje u vezi sa bezbjednosno značajnim događajima ili incidentima.
- Baze podataka i analitika: uspostavljanje jednoobrazne metodologije praćenja i izvještavanja o bezbjednosno relevantnih pojava u školama.
- Obrazovanje mladih, jačanje svijesti o bezbjednosti i izgradnja bezbjednosne kulture

Konkretne mjere koje se već preduzimaju u školama RS

- Uveden video nadzor, elektronko zaključavanje objekta škole i kontrola ulaska u objekat škole (dežurni)
- Doneseni i implementirani protokoli o dežurstvu, bezbjednosti, postupanju u slučaju incidenata i vanrednih situacija: učenici obavezno upoznati sa postupcima u slučaju različitih opasnosti i postupcima u slučaju evakuacije, uz realizaciju ove aktivnost u kontinuitetu.
- 2023. formiran Interresorni tim za jačanje bezbjednosti i sprečavanje nasilja u osnovnim i srednjim školama i đačkim domovima u Srpskoj: unapređenje protoka i razmjena informacija o praćenju i sprovođenju aktivnosti utvrđenih programom mjera za jačanje bezbjednosti i sprečavanje nasilja
- Uveden nadzor škola preko instituta školskog policajca: organizacija na nivou lokalne zajednice
- Od 24/25 fakultativni nastavni program Humanost i bezbjednost u višim razredima osnovnih i srednjim škola: humanost, bezbjednost u školi i društvenoj zajednici i humanost i bezbjednost na djelu sa fokusom na mentalno zdravlje učenika, empatiju, prijateljstvo, nenasilje.
- Odgovornost za bezbjednost u školama je u nadležnosti odgovornog lica tj. direktora a situacija na terenu pokazuje da svaka škola ovo pitanje riješava na pojedinačnom nivou

Kampanje nadležnih institucija i organizacija

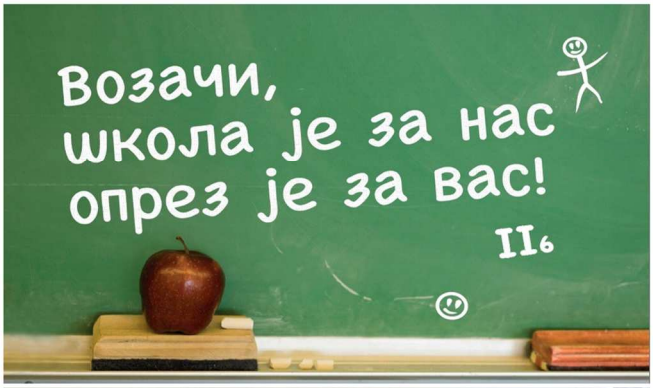
- Provode nadležno Ministarstvo prosvjete i kulture i druga Ministarstva, Republički pedagoški zavod, nevladine organizacije i druge institucije civilnog društva
- Neke od kampanja su:
- Ministarstvo prosvjete i kulture u saradnji sa kompanijom M.tel sprovelo je program aktiviranja usluga “Siguran net“ u 37 škola za školsku 2022/23. godini za blokiranje pristupa određenim sadržajima, kao što su oružje, kladionice, društvene mreže i ostali sadržaji koji bi mogli da dovedu u opasnost učenike škola.
- Sa početkom nove školske 2025/2026. godine Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske pokrenulo je kampanju „Škola koja čuje”, koja je dio dugoročnog projekta „Škola bez nasilja”, sa ciljem stvaranje sigurnog, podsticajnog i zdravog okruženja za svako dijete u Republici Srpskoj, uz sistemski i kontinuiran rad na prevenciji i sprečavanju vršnjačkog nasilja. Pod sloganom *„Slušajte šta vam djeca ne govore”*, kampanja skreće pažnju da se nasilje često krije iza tišine, te da je potrebna veća pažnja, empatija i zajednička odgovornost kako bi se problem na vrijeme prepoznao i spriječio.
- Auto-moto savez Republike Srpske (sept. 2025.) pokrenuo je kampanju "Vozači, škola je za nas – oprez je za vas". Cilj je povećanje bezbjednosti djece, podizanje svijesti vozača u školskim zonama i edukacija učenika i roditelja o pravilnom i odgovornom ponašanju u saobraćaju.

VOZAČI, ŠKOLA JE ZA NAS, OPREZ JE ZA VAS!

Auto-moto savez Republike Srpske u toku kalendarske godine sprovodi trideset preventivnih aktivnosti koje za cilj imaju podizanje svijesti o bezbjednom učešću u saobraćaju.Jedna od oktivnosti je **„Vozači, škola je za nas, oprez je za vas!“**

Ovu kapanju realizujemo na početku školske godine, na način da obilazimo osnovne škole i zajedno sa dječijim animatorom Fazonkom i predstavom **„Saobraćajne čarolije**“ na zabavan način, učimo najmlađe o pravilima ponašanja u saobraćaju. Radom sa najmlađima težimo postavljanju temelja o bezbjednom učešću u saobraćaju. Apelujemo na vozače da smanje brzine kretanja svojih automobila u blizini škola.

SIGURNOST U VASPITNO-ODGOJNIM USTANOVAMA

Djeca u saobraćaju

Teorijsku provjeru poznavanja saobraćajnih propisa samo ove godine prošlo je 39 ekipa iz 39 škola, odnosno 156 učenika.

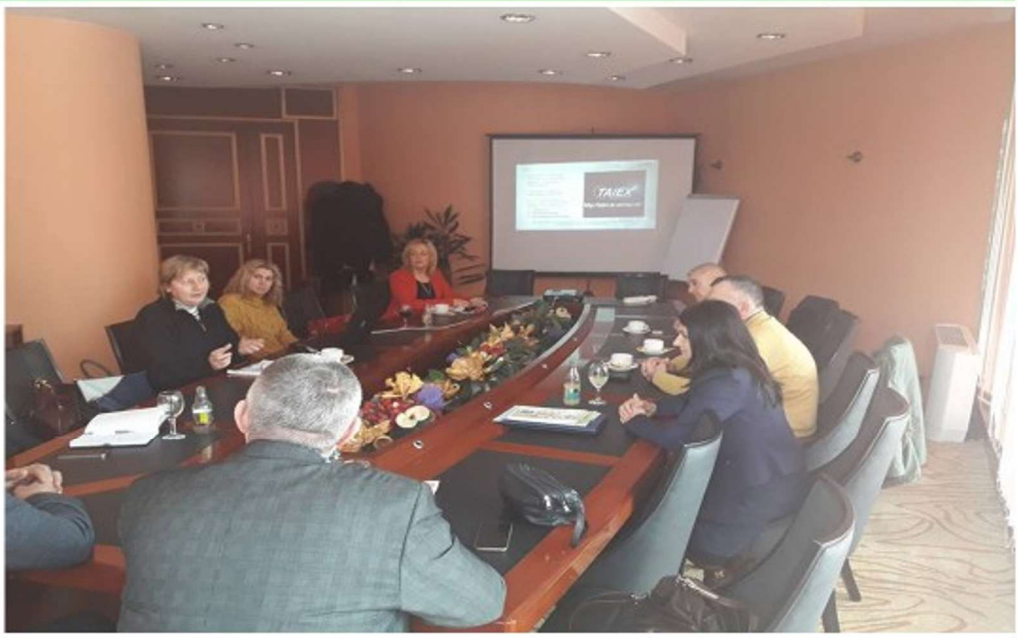
Nakon teorijske provjere slijedi i praktična provjera koja se odnosi na poznavanje saobraćajnih znakova uz vožnju bicikom na poligonu spretnosti.

„Pijane naočare“ koje simuliraju uticaj alkohola na psihofizičke sposobnosti čovjeka za bezbjedno učešće u saobraćaju.

SIGURNOST U VASPITNO-ODGOJNIM USTANOVAMA

ZAKLJUČAK

- U svakom slučaju bezbjednost u školama uvijek je bilo važno društveno pitanje. Nažalost stvarnost dešavanja tragičnih događaja u školama i u vezi sa učenicima tek postaju inicijalne kapsule za preispitivanja stanja bezbjednosti za ove kategorije i okidač za reviziju politika i praksi u ovoj oblasti.
- U tom kontekstu prikazana je zakonska regulativa, aspekti bezbjednosti u školama, sagledane trenutne prakse kao i nove potencijalno primjenljive prakse u školama u Republici Srpskoj.
- Stanje bezbjednosti u školama u Republici Srpskoj je na nivou koji otvara prostor za razne vidove poboljšanja počev od poboljšanja zakonske regulative, uvođenja ili inoviranja mjera do šire saradnje resornih ministarstava i lokalne zajednice, širih i sistemskih programa edukacija kako za učenike tako i nastavnike i sl.
- Društvena briga o djeci svih uzrasta, bez obzira na stepen društveno ekonomskog razvoja, u svakom civilizovanom društvu, treba biti jedan od prioriteta – posebno kada je njihova bezbjednost u pitanju.

EUROPEAN SAFETY ENGINEER

PROGRAM STALNOG STRUČNOG USAVRŠAVANJA ZA ZAŠTITU

Međunarodni seminar/webinar:

SIGURNOST U ODGOJNO-OBRAZOVNIM USTANOVAMA
SAFETY IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS

28.11.2025.

PRAVNI ASPEKTI BEZBEDNOSTI (I ZDRAVLJA NA RADU) U OBRAZOVNIM USTANOVAMA REPUBLIKE SRBIJE

dr Aleksandra Ilić Petković, redovni profesor

dr Vesna Nikolić, redovni profesor

Tamara Miladinović, asistent

STRUČNI PODACI O AUTORIMA

dr Aleksandra Ilić Petković, redovni profesor

Republika Srbija, Niš

Fakultet zaštite na radu u Nišu
aleksandra.ilic@znrfak.ni.ac.rs

dr Vesna Nikolić, redovni profesor

Republika Srbija, Niš

Fakultet zaštite na radu u Nišu

vesna.nikolic@znrfak.ni.ac.rs

Tamara Miladinović, asistent

Republika Srbija, Niš

Fakultet zaštite na radu u Nišu

tamara.vukic@znrfak.ni.ac.rs

SADRŽAJ

- **Uvod**
- **Pregled stanja**
- **Nacionalni kontekst – propisi i praksa RS**
- **Preporuke i smernice**
- **Zaključak**

UVOD

Škola MORA biti sigurno okruženje za učenike, nastavnike i nenastavno osoblje

Pravni aspekti bezbednosti učenika i zaposlenih u školama

- **Škola kao obrazovna ustanova** - predškolska ustanova, osnovna, srednja, dom učenika
- **Propisi o:**

1. **Obrazovanju** – nasilje, krizni dogadjaj
2. **Zaštiti od požara**
3. **Zaštiti u vanrednim situacijama**
4. **Zaštiti na radu**

Neki aspekti bezbednosti u školama:

- Fizička bezbednost
- Sanitarno-higijenska
- Digitalna
- Saobraćajna
- ...

Koga?

- **Učenika**
- **Zaposlenih** …. svih

PREGLED STANJA

Incidenti u školama

- **2021**. pucnjava u srednjoj školi (Kazan, **Rusija**); 9 stradalo, 23 povređena
- **2022.** pucnjava u osnovnoj školi (Uvalde, Teksas, **SAD**); 21 stradali, 21 povređenih
- **2022.** pucnjava u srednjoj školi (Iževsk, **Rusija**); 19 stradalih, 23 povređenih
- **2022.** pucnjava u srednjoj školi (Sent Luis, Misuri, **SAD**); 3 stradalih, 7 povređenih
- **2023.** ubod nožem u srednjoj školi (Sao Paolo, **Brazil**); 1 stradali, 4 povređenih
- **3.5.2023**. pucnjava u osnovnoj školi (Beograd, **Srbija**); 10 stradalih – 9 učenika i čuvar, 6 povređenih
- **21.8.2024.** pucnjava u srednjoj školi (Sanski Most, **BIH**); 3 stradala – direktor, sekretar, nastavnik, 1 povređen – počinilac pucao sebi u grudi
- **20.12.2024**. ubod nožem u osnovnoj školi (Zagreb, **Hrvatska**); 1 stradali – đak prvog razreda, 5 ranjenih – počinilac pokušao samoubistvo
- **2025**. pucnjava u srednjoj školi (Grac, **Austrija**); 11 stradaih, 11 povređenih

PREGLED STANJA

Požari

- **2004**. osnovna škola (Kumbakonam, **Indija**) - 94 stradalih
- **2021**. osnovna škola (Niamej, **Niger**) - 21 stradali
- **2021**. osnovna škola (Maradi, **Niger**) - 25 stradalih
- **2024**. osnovna škola (Njeri, **Kenija**) - 21 stradali, 27 povređenih

Poplave

- **2021. Tajland** - oštećeno preko 50 škola; 5000 učenika ostalo bez učionica
- **2024. Avganistan** - uništeno preko 110 škola

Urušavanje školskih zgrada

- **2019**. Lagos, **Nigerija** - 20 stradalih
- **2025**. Sidoarjo, East Java, **Indonezija -** 67 stradalih

Propisi RS

1. **Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja**, 2017.
2. **Pravilnik o protokolu postupanja u ustanovi u odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje**, 2024.

1. **Zakon o zaštiti od požara**, 2009.
2. **Zakon o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama**, 2018.
3. **Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu**, 2023.

Koga?

- Učenika
- Zaposlenih …. svih

Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja

Ciljevi ... obezbeđivanje podsticajnog i bezbednog okruženja za učenike i odrasle ...

- **TEŽE POVREDE OBAVEZA UČENIKA** - ... ponašanje kojim ugrožava svoju/bezbednost drugih učenika i zaposlenih u školi, u aktivnostima koje se ostvaruju van škole a koje škola organizuje
- **UČENIČKI PARLAMENT** - 3. i 4. razred OŠ i u SŠ - daje mišljenja i predloga stručnim organima, školskom odboru, savetu roditelja i direktoru o pravilima ponašanja u školi, merama bezbednosti učenika...
- **STATUT** - osnovni opšti akt škole - uređuje organizacija i način rada, upravljanje i rukovođenje radi ... zaštite i bezbednosti učenika i zaposlenih...
- **PREKID obrazovno-vaspitnog rada** - viša sila i drugi slučajevi kada su ugroženi bezbednost i zdravlje učenika, zaposlenih; Odluku donosi nadležni organ jls
- Škola donosi **AKT kojim propisuje mere, način i postupak zaštite i bezbednosti učenika** za vreme boravka u školi i svih aktivnosti koje organizuje škola
- **SAVET RODITELJA** ... razmatra uslove za bezbednost i zaštitu učenika
- Ministar **RAZREŠAVA DIREKTORA** - ... škola ne sprovodi mere bezbednosti i zaštite učenika
- **TEŽE POVREDE RADNE OBAVEZE zaposlenog** u školi su ... nesprovođenje mera bezbednosti učenika i zaposlenih
- U **BUDŽETU jls** obezbeđuju se sredstva za zaštitu i bezbednost učenika

Pravilnik o protokolu postupanja u ustanovi u odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje, 2024.

NASILJE

jednom učinjeno/ponavljano, verbalno/neverbalno, ponašanje koje ima za posledicu ugrožavanje zdravlja, razvoja i dostojanstva učenika, zaposlenog

- Fizičko, psihičko, socijalno, digitalno, zloupotreba učenika, zanemarivanje ...
- **Učenici, zaposleni, roditelji, treća lica - u školi ili za vreme organizovanja aktivnosti škole**
- Program zaštite od nasilja i Plan zaštite od nasilja
- **TIM za zaštitu od diskriminacije, nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja** – direktor rukovodi, nastavnici, sekretar, pedagog… – zavisi od specifičnosti ustanove
- **Između: učenika; zaposlenog i učenika; roditelja i učenika; roditelja i zaposlenog; učenika i zaposlenog**
- **Vršnjačko** - 6 nivoa nasilja – odeljenjski starešina
- **Zaštita ZAPOSLENIH** od učenika, roditelja, trećeg lica u školi, za vreme aktivnosti škole
- **UČENIK** → zaposlenom - direktor → roditelja i centar za socijalni rad, pokreće vaspitno-disciplinski postupak, a za učenike iznad 14 g. → javno tužilaštvo i policiju
- **Učenik sa smetnjama u razvoju i invaliditetom** prema zaposlenom – direktor, u saradnji sa timom za zaštitu i timom za inkluzivno obrazovanje, utvrdi da li je ponašanje posledica zdravstvenog stanja i procenjuje se koga treba uključiti (stručnjaci iz zdravstvenog sistema, socijalne zaštite...)
- **RODITELJ, TREĆE LICE, ZAPOSLENI** → zaposlenom - direktor → policiji i javnom tužilaštvu, a kada je roditelj počinilac + centar za socijalni rad
- **-//- NA DRUŠTVENIM MREŽAMA** zaposlenog omalovažava, vređa, preti, poziva na nasilje, a u vezi sa profesionalnom ulogom zaposlenog → javno tužilaštvo
- **Zaposleni nad zaposlenim** - Zakon o radu …

Pravilnik o protokolu postupanja u ustanovi u odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje, 2024.

KRIZNI DOGAĐAJ

nepredvidiv događaj sa potencijalno negativnim posledicama koje mogu prouzrokovati značajnu štetu osobama koje su mu neposredno/posredno izložene

- Ubistvo, samoubistvo, prirodna smrt, saobraćajna nezgoda, nestanak učenika, masovno trovanje u prostoru škole, dojava o podmetnutoj eksplozivnoj napravi, eksplozija, požar, poplava, zemljotres, isparavanje otrovnih materija, epidemija ... **učenika, zaposlenih**
- *Proglašenje vanredog stanja* - Zakon o sprečavanju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama

Jačanje otpornosti ustanova za efikasno reagovanje

- **TIM za krizne događaje** – rukovodi direktor, nastavnici, predstavnici roditelja, stručne službe...
- **PROGRAM postupanja škole u kriznim događajima** – način alarmiranja, plan evakuacije, bezbedna mesta u školi, usavršavanje zaposlenih za reagovanje, jačanje bezbednosne kulture učenika, zaposlenih...
- **Krizni događaj** → aktivira se Tim → prikuplja podatke, obaveštava nadležne organe, informiše učenike, roditelje, medije, izrađuje plan rada škole u izmenjenim uslovima, psihosocijalna podrška...
- **Nakon događaja** → Evaluacija - efekti sprovedenih mera sa posebnim osvrtom na snage, izazove i preporuke u reagovanju na krizni događaj - unapređuje se plan postupanja škole u kriznim situacijama

Ostali propisi…

Zakon o zaštiti od požara

- **Redovne obuke i vežbe evakuacije učenika** – obaveza škole
- **- // - zaposlenih** po stupanju na rad, najkasnije u roku od 30 dana
- Lica koja rade na poslovima zop mogu obavljati osnovnu obuku i praktičnu proveru znanja u školi u kojoj su zaposleni
- **Poslodavac - Program obuke** - opšti i posebni deo (specifičnosti zop za delatnost škole)
- Provera znanja zaposlenih - jednom u 3 godine
- **Obaveze zaposlenih**: prisustvovanje obuci i proveri znanja, pridržavanje propisanih uputstava i mera zop, pristupanje gašenju u slučaju požara
- Lica koja rade na poslovima zop - posebna obuka iz oblasti zop i stručni ispit
- Pri projektovanju i izgradnji škola - obavezna ugradnja **sistema za otkrivanje i dojavu požara**
- Sve ostale mere zop…Plan evakuacije, uputstva za postupanje u slučaju požara, oprema za gašenje…
- Škola – subjekat 2. kategorije ugroženosti od požara

Ostali propisi…

Zakon o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama

- **Katastrofa** - elementarna nepogoda ili tehničko-tehnološka nesreća čije posledice ugrožavaju bezbednost, život i zdravlje većeg broja ljudi, materijalna i kulturna dobra ili životnu sredinu u većem obimu, a čiji nastanak ili posledice nije moguće sprečiti/otkloniti redovnim delovanjem nadležnih službi

- **Elementarna nepogoda**

zemljotres, poplava, oluja, jaka kiša, grad, suša, ekstremne temperature vazduha, epidemija zaraznih bolesti…

- **Tehničko-tehnološka nesreća**

požar, eksplozija, havarija, saobraćajni udes…

- Škola – dokument Procena rizika od katastrofa – vrsta rizika od nastupanja katastrofa, faktori koji ih uzrokuju, posledice koje mogu nastupiti, javne službe…

Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti

- Škole obavezne da sprovode mere higijene i zdravstvene zaštite, posebno u vreme epidemija

Ostali propisi…

Zakon o zaštiti podataka o ličnosti

- Informaciona i digitalna bezbednost učenika i zaposlenih, naročito pri korišćenju elektronskih dnevnika i onlajn komunikacije

Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu

- Procena rizika, obuke, evidencije ...

Organizovanje poslova bznr:

✓ saradnik za bznr - 180 ESPB – tt, pm, medicinske i dh nauke + stručni ispit i licenca

sekretar škole, ekonomista, rukovodilac tehničkog održavanja

✓ pravno lice/preduzetnik sa licencom – ako ne može da odredi nekog od svojih zaposlenih koji ispunjava uslove

najčešće - mali broj zaposlenih (nema potrebe za stalno zaposlenim stručnjakom), finansijski najpovoljnije

Sugestije i preporuke

DOKUMENTA

- **Statut škole** – detaljno urediti unutrašnje pravila (npr. kućni red) koji uključuju bezbednost učenika i zaposlenih
- **Pravilnik o merama, načinu i postupku zaštite i bezbednosti učenika**
- **Pravilnik o postupanju u kriznim situacijama**
- **Protokol postupanja u slučaju nasilja**
- **Protokol o kontroli ulaska i izlaska u školama**
- **Godišnji plan rada škole**
- **Pravilnik o ponašanju učenika**
- **Izveštaji i evaluacioni dokumenti**

Sugestije i preporuke

NAJVAŽNIJI ASPEKTI BEZBEDNOSTI U ŠKOLAMA

- **Fizička bezbednost i zaštita od nasilja**

Kontrola ulaska i izlaska iz škole, Video-nadzor, Školsko obezbeđenje ili dežurstva nastavnika, Obezbeđivanje školskog dvorišta i prostora oko škole, Zaključavanje sporednih ulaza...

Prevencija vršnjačkog nasilja i diskriminacije, Rad školskog psihologa, pedagoga i timova za zaštitu učenika, Saradnja sa roditeljima i centrima za socijalni rad...

- **Zaštita od požara i u vanrednim situacijama**

Protivpožarni aparati, Redovne obuke i vežbe evakuacije, Ispravnost elektroinstalacija, Obeležene evakuacione rute, Održavanje opreme za detekciju dima...

- **Sanitarno-higijenska bezbednost**

Higijena učionica, Kontrola ispravnosti vode i hrane, Postupanje sa medicinskim i drugim otpadom, Dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija...

- **Bezbednost i zdravlje na radu zaposlenih**

Procena rizika, Obezbeđenje adekvatnih uslova rada (ergonomija, rasveta, ventilacija), Obuke zaposlenih, Evidencija povreda na radu...

Zaključak

Škola

MORA

biti

sigurno

okruženje

za

učenike,

nastavnike

i

nenastavno

osoblje

EUROPEAN SAFETY ENGINEER

PROGRAM STALNEGA STROKOVNEGA IZPOPOLNJEVANJA IZ VARNOSTI

Mednarodni spletni seminar:

VARNOST V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH
SAFETY IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS

28.11.2025.

NORMATIVNA UREDITEV POŽARNEGA REDA V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH V REPUBLIKI SLOVENIJI

Vedenik Leon

STROKOVNI PODATKI O AVTORJU

Mr. sig. Vedenik Leon
Slovenija, Murska Sobota
E-pošta: vedenik.leon@gmail.com

Magister s področja varnosti, diplomirani varnostni inženir, varnostni inženir.

Dobitnik priznanja in nagrade fundacije Avgusta Kuharja za strokovno delo in izjemne dosežke v stroki varnosti in zdravja pri delu.

Več letne delovne izkušnje v privatnem in javnem sektorju.

Avtor več strokovnih in znanstvenih člankov.

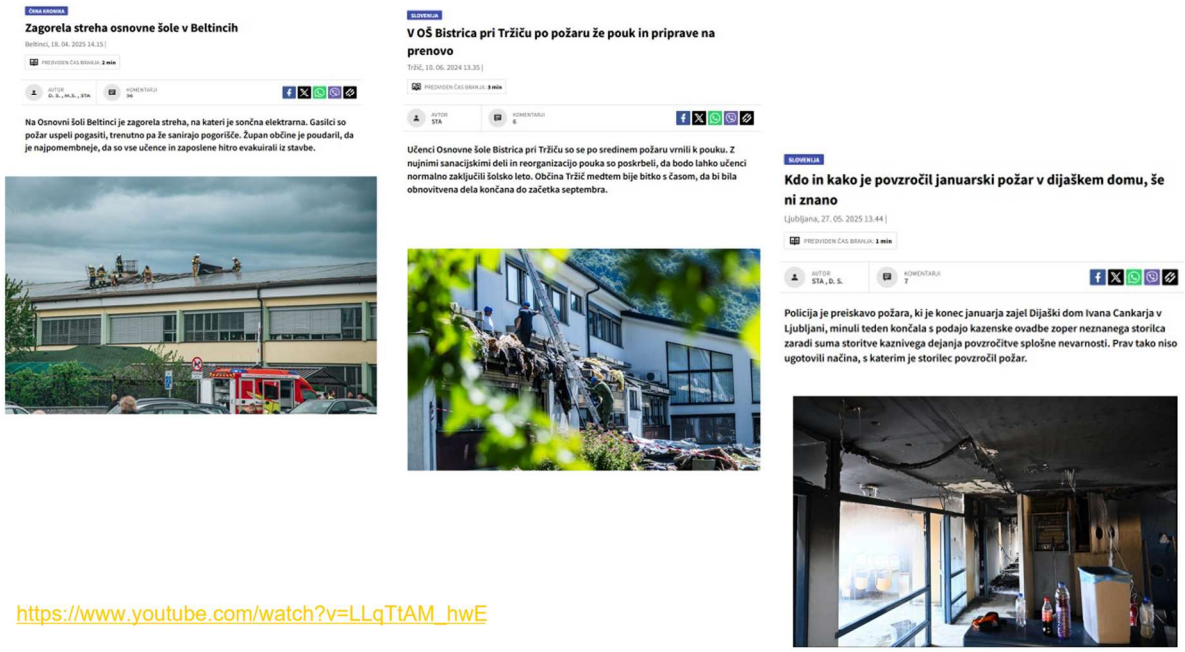
Zadnja leta je še posebej aktiven na področju raziskovanja varnosti in zdravja pri delu, saj aktivno (so)deluje na različnih dogodkih, posvetih, delavnicah, konferencah in ostalih institucijah, tako doma kakor tudi v tujini, vse to z osnovnim namenom ter ciljem sistemskega vpeljevanja varnostne kulture, kot temelja celovitega sistema varnosti, tako v delovno kakor posledično tudi v bivalno okolje.

VSEBINA

- Naslovni del
- Strokovni podatki o avtorju
- Uvod
- Zakonodaja v Republiki Sloveniji s področja varstva pred požarom
- Ocena požarne ogroženosti
- Požarni red
- Požarni načrt
- Načrt evakuacije
- Zaključek
- Viri

UVOD

V zadnjem času je bilo v vzgojno izobraževalnih institucijah v Sloveniji več požarov.

ČRNA KRONIKA

Zagorela streha osnovne šole v Beltincih

Beltinci, 18. 04. 2025 14.15 |

PREDVIDEN ČAS BRANJA: 2 min

AVTOR D. Š., M.Š., STA | KOMENTARJI 36

Na Osnovni šoli Beltinci je zagorela streha, na kateri je sončna elektrarna. Gasilci so požar uspeli pogasiti, trenutno pa že sanirajo pogorišče. Župan občine je poudaril, da je najpomembneje, da so vse učence in zaposlene hitro evakuirali iz stavbe.

SLOVENIJA

V OŠ Bistrica pri Tržiču po požaru že pouk in priprave na prenovo

Tržič, 10. 06. 2024 13.35 |

PREDVIDEN ČAS BRANJA: 3 min

AVTOR STA | KOMENTARJI 6

Učenci Osnovne šole Bistrica pri Tržiču so se po sredinem požaru vrnili k pouku. Z nujnimi sanacijskimi deli in reorganizacijo pouka so poskrbeli, da bodo lahko učenci normalno zaključili šolsko leto. Občina Tržič medtem bije bitko s časom, da bi bila obnovitvena dela končana do začetka septembra.

SLOVENIJA

Kdo in kako je povzročil januarski požar v dijaškem domu, še ni znano

Ljubljana, 27. 05. 2025 13.44 |

PREDVIDEN ČAS BRANJA: 1 min

AVTOR STA , D. S. | KOMENTARJI 7

Policija je preiskavo požara, ki je konec januarja zajel Dijaški dom Ivana Cankarja v Ljubljani, minuli teden končala s podajo kazenske ovadbe zoper neznanega storilca zaradi suma storitve kaznivega dejanja povzročitve splošne nevarnosti. Prav tako niso ugotovili načina, s katerim je storilec povzročil požar.

https://www.youtube.com/watch?v=LLqTtAM_hwE

VARNOST V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

Zakon o varstvu pred požarom (ZVPoz) (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(namen zakona)

(1) Ta zakon ureja sistem varstva pred požarom.

(2) Sistem varstva pred požarom obsega organiziranje načrtovanje, izvajanje, nadzor ter financiranje dejavnosti in ukrepov varstva pred požarom.

(3) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu (UL L št. 183 z dne 29. 6. 1989) in delno Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L, št. 376 z dne 27. 12. 2006).

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

Zakon o varstvu pred požarom (ZVPoz) (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22)

2. člen

(dejavnosti varstva pred požarom)

(1) Dejavnosti varstva pred požarom lahko opravljajo fizične in pravne osebe, samostojni podjetniki posamezniki ali posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, če izpolnjujejo predpisane pogoje.

(2) Dejavnosti varstva pred požarom po tem zakonu so raziskovanje, izobraževanje in usposabljanje, načrtovanje ukrepov varstva pred požarom, nadziranje, požarno zavarovanje, gasilstvo, tehnični nadzor vgrajenih sistemov požarne zaščite, dimnikarstvo, požarno varovanje premoženja in druge.

VARNOST V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

Zakon o varstvu pred požarom (ZVPoz) (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22)

4. člen
(cilji varstva pred požarom)

(1) Cilj dejavnosti in ukrepov varstva pred požarom je varovanje ljudi, živali, premoženja in okolja pred požarom in eksplozijo (v nadaljnjem besedilu: požarom).

(2) Za uresničevanje ciljev iz prejšnjega odstavka je treba zagotoviti:
1. načrtovanje in upoštevanje preventivnih ukrepov varstva pred požarom;
2. odkrivanje, obveščanje, omejitev širjenja in učinkovito gašenje požara;
3. varen umik ljudi in živali s požarno ogroženega območja;
4. preprečevanje in zmanjševanje škodljivih posledic požara in eksplozije za ljudi, živali, premoženje in okolje;
5. vzpostavitev ekonomskih razmerij med predpisanimi preventivnimi ukrepi varstva pred požarom in pričakovano požarno škodo.

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

Zakon o varstvu pred požarom (ZVPoz) (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22)

7. člen
(načelo zaščite)
Osnovni namen predpisanih ukrepov varstva pred požarom je zagotavljanje zaščite življenja in zdravja ljudi, živali in premoženja.

8. člen
(načelo zaščite sosedovega premoženja)
Predpisani ukrepi varstva pred požarom morajo preprečevati širjenje požara na sosedovo premoženje.

VARNOST V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

Zakon o varstvu pred požarom (ZVPoz) (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22)

10. člen

(načelo preventive)

Ukrepi varstva pred požarom morajo biti načrtovani in izvedeni tako, da čim bolj preprečijo nastanek požara, ob požaru pa omejijo njegovo širjenje.

13. člen

(pravica do varstva pred požarom)

Vsakdo ima pravico do varstva pred požarom.

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

Zakon o varstvu pred požarom (ZVPoz) (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22)

III. IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE ZA VARSTVO PRED POŽAROM

1. IZOBRAŽEVANJE

19. člen

(izobraževanje)

Vsebine s področja varstva pred požarom se posredujejo v **osnovnem**, **srednjem** in **visokem** izobraževanju.

VARNOST V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

Zakon o varstvu pred požarom (ZVPoz) (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22)

V. NAČRTOVANJE IN IZVAJANJE UKREPOV VARSTVA PRED POŽAROM

22. člen
(prostorsko načrtovanje)

23. člen
(graditev objektov)

24. člen
(ravnanje s požarno nevarnimi snovmi)

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

Zakon o varstvu pred požarom (ZVPoz) (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22)

V. NAČRTOVANJE IN IZVAJANJE UKREPOV VARSTVA PRED POŽAROM

28. člen
(merila za načrtovanje)

(1) Pri načrtovanju ukrepov varstva pred požarom je treba upoštevati:

1. vrsto in namembnost posega, objekta, naprave ali sredstva;
2. požarno tveganje in ogroženost;
3. požarno varnost, predpisano s tem zakonom in drugimi predpisi.

VARNOST V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

Zakon o varstvu pred požarom (ZVPoz) (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22)

VII. UKREPI VARSTVA PRED POŽAROM

1. SPLOŠNI UKREPI VARSTVA PRED POŽAROM

35. člen
(požarni red, načrt in pripravljenost sredstev)

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

Pravilnik o zasnovi in študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/13, 49/13, 61/17 – GZ in 199/21 – GZ-1)

1. člen
(namen in vsebina pravilnika)

(1) Ta pravilnik določa vsebino zasnove požarne varnosti (v nadaljnjem besedilu: zasnova) in študije požarne varnosti (v nadaljnjem besedilu: študija), razvršča objekte glede na požarno zahtevnost, določa objekte, za katere je obvezna izdelava zasnove ali študije, ter pogoje, ki jih mora izpolnjevati odgovorni projektant, ki izdeluje zasnovo ali študijo.

(2) V zasnovi ali študiji odgovorni projektant glede na namen, vrsto, velikost, kapaciteto in druge značilnosti objekta določi ukrepe, ki so potrebni za izpolnitev bistvene zahteve varnosti pred požarom in navede pojasnila in utemeljitve, s katerimi dokazuje njihovo skladnost s predpisi o graditvi objektov.

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

Pravilnik o zasnovi in študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/13, 49/13, 61/17 – GZ in 199/21 – GZ-1)

4. člen
(študija požarne varnosti)

(1) Študija se izdela za požarno zahtevne objekte, določene v prilogi 1 tega pravilnika. Obvezna je v primeru gradnje novega požarno zahtevnega objekta in pri dozidavi, nadzidavi ali rekonstrukciji obstoječega objekta, ki bo po dozidavi, nadzidavi oziroma rekonstrukciji, spadal med požarno zahtevne objekte.

Razvrstitev objektov po skupinah (skladno s CC-SI[1])	Požarno manj zahtevni objekti	Požarno zahtevni objekti (zahteve za objekt, če je izpolnjen vsaj eden od naštetih pogojev oziroma glede na namen uporabe)
1263 – stavbe za izobraževanje in znanstveno raziskovalno delo	Stavbe, ki po predpisih o graditvi objektov ne spadajo med nezahtevne ali enostavne objekte in ne izpolnjujejo nobenega izmed kriterijev za požarno zahtevne objekte	– Stavbe za predšolsko, osnovno šolsko ali srednješolsko ter poklicno izobraževanje – Stavbe za izobraževanje in usposabljanje oseb s posebnimi potrebami – Stavbe za visokošolsko in univerzitetno ter neinstitucionalno izobraževanje za več kot 50 slušateljev –Stavbe za znanstveno raziskovalno delo in raziskovalni laboratoriji z bruto tlorisno površino vseh prostorov več kot 600 m^2

Tabela 2 – Požarno manj zahtevni in požarno zahtevni objekti
Klasifikacija objektov – Priloga 1 Pravilnik o zasnovi in študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/13, 49/13, 61/17 – GZ in 199/21 – GZ-1)

VARNOST V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

Pravilnik o požarnem redu (Uradni list RS, št. 52/07, 34/11 in 101/11)

1. člen
(vsebina pravilnika)

(1) Ta pravilnik določa objekte, za katere je treba izdelati požarni red, požarni načrt in načrt evakuacije ter vsebino in pogoje za izdelavo požarnega reda, požarnega načrta ter načrta evakuacije.

(2) Ta pravilnik v skladu z Direktivo Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu (UL L št. 183 z dne 29. 6. 1989, str. 349), zadnjič spremenjeno z Uredbo (ES) št. 1882/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. septembra 2003 o prilagoditvi določb glede odborov, ki pomagajo Komisiji pri uresničevanju njenih izvedbenih pooblastil, predvidenih aktih, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe ES, Sklepu Sveta 1999/468/ES določa potrebne ukrepe za gašenje požarov in evakuacijo delavcev, prilagojene dejavnosti in velikosti podjetja ali obrata, za izvajanje katerih delodajalec določi delavce, ki so potrebni za gašenje požarov in evakuacijo delavcev ter način obveščanje in stikov z zunanjimi službami za reševanje in gašenje požarov.

VARNOST V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

Pravilnik o požarnem redu (Uradni list RS, št. 52/07, 34/11 in 101/11)

2. člen
(obveznost izdelave požarnega reda, požarnega načrta in načrta evakuacije)

(1) Lastniki ali uporabniki stanovanjskih objektov in lastniki ali uporabniki poslovnih oziroma industrijskih objektov, v katerih izvajajo dejavnosti skladno s standardno klasifikacijo dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: objekti) morajo izdelati požarni red za objekte, določene s predpisi o uvedbi in uporabi enotne klasifikacije vrst objektov na področju 1 Stavbe

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

CC-SI	Klasifikacija objektov	Podrobnejša klasifikacija[1]	Razvrstitev objekta		
			Enostavni objekt	Nezahtevni objekt	Zahtevni objekt
1263	Stavbe za izobraževanje in znanstvenoraziskovalno delo				
12630	Stavbe za izobraževanje in znanstvenoraziskovalno delo		noben	površina do 25 m^2	površina nad 2.000 m^2, višina nad 10 m

Tabela 3 - Klasifikacija objektov – Priloga 1 Uredbe o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22)

VARNOST V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

Pravilnik o požarnem redu (Uradni list RS, št. 52/07, 34/11 in 101/11)

2. Požarni načrt in načrt evakuacije se morata izdelati za objekte iz prejšnjega odstavka, v katerih obstaja **najmanj srednja požarna ogroženost** po predpisih o ugotavljanju ocene požarne ogroženosti oziroma za objekte, v katerih je hkrati lahko več kot 100 ljudi. Požarni načrt se mora izdelati tudi za objekte, ki so opremljeni s sončno elektrarno, povezano na javno električno omrežje.

VARNOST V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

Pravilnik o požarnem redu (Uradni list RS, št. 52/07, 34/11 in 101/11)

(3) Ne glede na prejšnji odstavek mora biti načrt evakuacije izobešen na vidnem mestu v vsaki sobi ali v prostoru, kjer se zadržujejo ljudje, v stanovanjskih stavbah z oskrbovanimi stanovanji (podrazred 11222), stanovanjskih stavbah za posebne namene (podrazred 11300), hotelskih in podobnih stavbah za kratkotrajno nastanitev (podrazred 12111), drugih gostinskih stavbah za kratkotrajno nastanitev (podrazred 12120), **stavbah za izobraževanje in znanstvenoraziskovalno delo (podrazred 12630)** ter stavbah za zdravstvo (podrazred 12640).

(4) Požarni red, požarni načrt, načrt evakuacije in priloge požarnega reda, ki morajo biti izobešene na vidnem mestu, mora podpisati lastnik ali uporabnik objekta oziroma dela objekta oziroma od njih pooblaščena oseba.

VARNOST V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

3. člen
(požarni red)

(1) Lastniki ali uporabniki objektov morajo določiti požarni red, da preprečijo nastanek požara in izboljšajo požarno varnost, ki vsebuje:

1. organizacijo varstva pred požarom, zlasti naloge in odgovornosti zaposlenih oziroma stanovalcev pri preprečevanju nastanka požara;

2. ukrepe varstva pred požarom, ki jih zahtevajo delovne in bivalne razmere, kot so prepoved kajenja, uporaba odprtega ognja ali orodja, ki iskri, tam kjer je to prepovedano;

3. odstranjevanje vseh gorljivih snovi, ki niso potrebne za nemoten potek dela iz požarno ogroženih prostorov;

4. podatek o predvidenem številu uporabnikov glede na namembnost stavbe oziroma prostorov v njej;

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

3. člen
(požarni red)

5. ukrepe zaradi nevarnosti eksplozije, gorljivih odpadkov, električnih, plinskih naprav in drugih virov vžiga;

6. ukrepe za varno evakuacijo in hitro intervencijo;

7. druge preventivne in aktivne ukrepe varstva pred požarom, način in kontrolo izvajanja teh ukrepov;

8. navodila za ravnanje v primeru požara, zlasti naloge in postopke za ukrepanje zaposlenih, obiskovalcev ali gostov oziroma stanovalcev ob nastanku požara, podatke o službah, ki jih je treba obvestiti o požaru ter naloge in odgovornosti zaposlenih oziroma stanovalcev po požaru;

9. vrste in načine usposabljanja zaposlenih oziroma stanovalcev.

VARNOST V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

3 . člen
(požarni red)

(2) Lastniki ali uporabniki objektov, v katerih je več lastnikov ali uporabnikov oziroma če gre za več objektov oziroma delov objektov iz prvega odstavka prejšnjega člena istega lastnika ali uporabnika na različnih lokacijah, lahko izdelajo skupni požarni red. Če lastniki ali uporabniki objektov izdelajo skupni požarni red, ni treba izdelovati posameznih požarnih redov oziroma se v posameznih požarnih redih določijo le tiste vsebine, ki niso določene v skupnem požarnem redu.

(3) Vsebina požarnega reda iz prvega odstavka tega člena mora biti smiselno prilagojena posebnostim in namembnosti posameznega objekta ali njegovega dela. Vsebino požarnega reda je treba prilagajati tistim spremembam v objektu ali v njegovem delu, ki vplivajo na požarno varnost.

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

5. člen
(priloge požarnega reda)

(1) Obvezne priloge požarnega reda iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika so:

1. izvleček požarnega reda;
2. navodila za posameznike;
3. evidenčni listi o rednem vzdrževanju, pregledih, preizkusih opreme, naprav in drugih sredstev za varstvo pred požarom, vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite ter izvajanju drugih ukrepov varstva pred požarom;
4. evidenčni listi o usposabljanju zaposlenih za varstvo pred požarom ter seznanitvi s požarnim redom;
5. evidenčni listi o požarih, eksplozijah in gasilskih intervencijah;
6. kontrolni listi.

(2) Priloge iz prejšnjega odstavka so obvezne priloge tudi pri skupnem požarnem redu. Če priloge niso izdelane pri skupnem požarnem redu, jih morajo v skladu s skupnim požarnim načrtom izdelati lastniki ali uporabniki, vsak za svoj del objekta oziroma svoj objekt.

VARNOST V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH

6. člen
(izvleček požarnega reda)

(1) Izvleček požarnega reda mora vsebovati podatke o:

1. organizaciji varstva pred požarom, vključno s predvidenim številom uporabnikov glede na namembnost objekta;
2. ukrepih varstva pred požarom;
3. navodilih za ravnanje v primeru požara.

(2) Izvleček požarnega reda je namenjen vsem osebam, ki se zadržujejo v objektu na katerega se nanaša požarni red.
(3) Vsebina izvlečka požarnega reda mora obsegati kratka in jasna sporočila, grafične znake in simbole. Vsebino izvlečka požarnega reda je treba za posamezne prostore v objektu prilagoditi posebnostim tega dela objekta.
(4) Izvleček požarnega reda mora biti izdelan na formatu A4 ali A3, obrobljen z 10 mm širokim rdečim robom in nameščen na vidnem mestu.

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

7. člen
(navodila za posameznike)

(1) Navodila za posameznike se izdelajo za osebe, ki v objektu začasno ali stalno stanujejo ali bivajo kot stanovalci, hotelski gostje, oskrbovanci ali zaradi drugih razlogov oziroma, ki v objektu občasno opravljajo storitvene ali druge dejavnosti, ki lahko povzročijo požar.

(2) Navodila morajo biti prilagojena posameznim ciljnim skupinam, stalno ažurirana in morajo vsebovati:
1. organizacijo varstva pred požarom, vključno z nalogami in odgovornostmi;
2. preventivne ukrepe in postopke za preprečevanje nastanka požara;
3. postopke in naloge v primeru požara;
4. postopke in naloge po požaru.

(3) Osebe, ki v objektu začasno ali stalno stanujejo ali bivajo oziroma, ki v objektu občasno opravljajo storitvene ali druge dejavnosti, ki lahko povzročijo požar, morajo dobiti svoj izvod navodila za skupino, ki ji pripadajo.

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

8. člen
(požarni načrt)

(1) Požarni načrt je grafični prikaz situacije objekta in delov objekta z označenimi nevarnostmi ter sistemi, napravami in sredstvi za preventivno in aktivno požarno zaščito, s katerim se zmanjšuje nevarnost nastanka požara oziroma zagotavlja učinkovito gašenje, če do požara pride. Namenjen je uporabnikom objekta, gasilcem in drugim reševalcem.

(2) Lastnik ali uporabnik objekta mora en izvod podpisanega požarnega načrta **izročiti gasilski enoti**, ki opravlja javno gasilsko službo na območju objekta. Gasilska enota ga lahko uporablja izključno za opravljanje operativnih gasilskih nalog. Lastnik ali uporabnik lahko pred izdelavo požarnega načrta zaprosi pristojno gasilsko enoto, da mu svetuje pri izdelavi požarnega načrta.

(3) Požarni načrt mora biti izdelan v merilu, praviloma na formatu A4 ali A3 oziroma v formatu, ki še omogoča preglednost grafičnih znakov. Za označevanje opreme, naprav in drugih sredstev za varstvo pred požarom ter vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite je treba upoštevati predpise o grafičnih znakih za izdelavo prilog požarnih redov.

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

9. člen
(vsebina požarnega načrta)

(1) Požarni načrt mora v skladu s prejšnjim členom vsebovati prikaz objekta v prostoru in prikaz požarne varnosti objekta.

(2) Prikaz objekta v prostoru mora zajemati podatke o:

1. legi in namembnosti vseh objektov na zemljišču;
2. stopnji požarne obremenitve;
3. intervencijskih poteh in postavitvenih površinah za gasilce in druge reševalce;
4. visoko in nizkonapetostnih elektrovodih in napravah;
5. plinovodih ali vodih požarno nevarnih snovi;
6. hidrantnih omrežjih in drugih vodnih virih za potrebe gašenja;
7. prisotnosti nevarnih snovi in eksplozijsko ogroženih prostorih;
8. gasilskih orodiščih.

VARNOST V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

(3) Prikaz požarne varnosti objekta mora v tlorisih posameznih etaž zajemati podatke o:

1. mejah požarnih sektorjev;
2. odprtinah v zidovih in stropovih z zaporami;
3. dostopnih poteh;
4. evakuacijskih poteh in stopniščih;
5. posebno požarno nevarnih prostorih;
6. prostorih, kjer se ne sme gasiti z vodo;
7. prostorih, v katerih je prisotno sevanje;
8. električnih transformatorjih in napravah za oskrbo z energijo ter stikalih za te naprave;
9. tlačni opremi;
10. legi plinske požarne pipe;
11. vgrajenih sistemih aktivne požarne zaščite, opremi, napravah in drugih sredstvih za varstvo pred požarom;
12. možnostih notranjega napada.

(4) Glede na velikost in strukturo objekta, se lahko pripravijo tudi požarni načrti za posamezne dele etaž z vrisanimi nevarnostmi.

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

10. člen
(načrt evakuacije)

(1) **Načrt evakuacije** je grafični prikaz objekta ali delov objekta s podatki, ki prikazujejo možnost **urejenega gibanja oseb na varno mesto** ob požaru ali drugi nevarnosti. V njem mora biti vrisan položaj posamezne sobe ali posameznega prostora oziroma točka nahajanja, evakuacijska pot, zbirno mesto, mesta, kjer so nameščene naprave, oprema in sredstva za gašenje ter položaj ročnih javljalnikov požara.

(2) Načrt evakuacije mora biti izobešen v vsaki sobi ali v prostoru, kjer se skladno z namembnostjo objekta, zbirajo ali zadržujejo ljudje.

(3) V hotelskih in drugih sobah, ki so namenjene nastanitvi gostov, mora biti poleg načrta evakuacije tudi navodilo za ravnanje v primeru požara, napisano v slovenskem, angleškem in nemškem jeziku. Na območjih, kjer živijo pripadniki avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti, morajo biti navodila napisana tudi v jeziku narodne skupnosti.

(4) Lastniki ali uporabniki, ki uporabljajo isti objekt, morajo načrte evakuacije uskladiti.

(5) Načrt evakuacije mora biti izdelan v skladu s tretjim odstavkom 8. člena tega pravilnika.

VARNOST V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

10.b člen

(označevanje evakuacijskih poti)

(1) Evakuacijske poti in zasilni izhodi morajo biti označeni v skladu s predpisi, ki določajo varnostne znake. Te oznake morajo biti trajne in ustrezno nameščene.

(2) Zbirno mesto, določeno z načrtom evakuacije, mora biti v načrtu evakuacije in na prostem, kjer je to možno, označeno z znakom, določenim v prilogi 3 tega pravilnika

Znak za zbirno mesto ob evakuaciji

Znak za zbirno mesto (Vir: SIST ISO 3864) ali

Znak za zbirno mesto (Vir: BS 5499)

Slika 1 – Znak za zbirno mesto

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

11. člen

(usposabljanje za izvajanje evakuacije)

Lastniki ali uporabniki objektov, za katere je treba v skladu z drugim odstavkom 2. člena tega pravilnika, izdelati načrt evakuacije, morajo **najmanj enkrat letno** izvesti praktično usposabljanje za izvajanje evakuacije iz objekta ob požaru ter voditi evidenco o času, sodelujočih in načinu izvedbe usposabljanja.

VARNOST V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH

12. člen
(evidenca)

(1) Vsebina evidence o požarih in eksplozijah, ki jo vodi lastnik ali uporabnik objekta je razvidna iz priloge 1, ki je sestavni del tega pravilnika. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje zbira podatke o požarih in eksplozijah iz poročil vodij intervencije, ki so jih ti dolžni izdelati ob požarih in eksplozijah po posebnih predpisih.

(2) Evidence o opremi, napravah in drugih sredstvih za varstvo pred požarom, vgrajenih sistemih aktivne požarne zaščite, njihovem vzdrževanju, servisiranju, pregledih in preizkusih ter usposabljanju zaposlenih za varstvo pred požarom, vključno o seznanitvi s požarnim redom, se vodijo v skladu s posebnimi predpisi.

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

Priloga 1

EVIDENČNI LIST O POŽARIH IN EKSPLOZIJAH

Zap. št.	Podatki o požaru ali eksploziji	
1.	Zaporedna številka požara ali eksplozije v tekočem letu	
2.	Datum in ura nastanka oziroma odkritja požara ali eksplozije	
3.	Kraj oziroma območje, kjer je nastal požar ali eksplozija	
4.	Objekt (objekt, prometno sredstvo...) oziroma prostor, kjer je nastal požar ali eksplozija	
5.	Kako je bil odkrit požar (npr. ime in priimek, sistem za odkrivanje in javljanje požara...)	
6.	Vzrok nastanka požara ali eksplozije (npr. samovžig, naravni pojav, odprti ogenj...)	
7.	Način povzročitve požara ali eksplozije (npr. malomarnost, namerna povzročitev...)	
8.	Podatki o vgrajenih sistemih aktivne požarne zaščite (če so v objektu)	
9.	Podatki o pogasitvi požara (npr. gasilnik, hidrant...)	
10.	Podatki o sodelujočih pri gašenju (zaposlenih, gasilcih, reševalcih)	
11.	Število poškodovanih, mrtvih, pogrešanih (npr. zaposlenih, obiskovalcev, gasilcev..)	
12.	Podatki o intervenciji (začetek, konec intervencije, vodja intervencije...)	
13.	Ukrepi za odpravo vzroka nastanka požara	

IZPOLNIL:
Ime in priimek:
Podpis:
Kraj:
Datum:

PODPIS ODGOVORNE OSEBE:
Ime in priimek:
Podpis:
Kraj:
Datum:

Tabela 4 - Vsebina evidence o požarih in eksplozijah

VARNOST V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH

13. člen
(kontrolni pregledi)

(1) Lastnik ali uporabnik objekta oziroma oseba, ki jo za izvajanje ukrepov varstva pred požarom v objektu, v skladu s predpisi, lastnik ali uporabnik objekta pooblasti, določi način in pogostost kontrolnih pregledov, pri katerih se ugotavlja stanje opreme, naprav in sredstev za varstvo pred požarom, vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite ter izvajanje ukrepov varstva pred požarom. Vsebina obrazca kontrolnega lista je razvidna iz priloge 2, ki je sestavni del tega pravilnika.

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

Priloga 2
VZOREC

KONTROLNI LIST

Objekt	**Datum** .....**Ura** .....
Organizacijska enota (OE)	**Kontrolo izvedel** .....
Kontrolni list št.	**Vodja OE** .....

Zap. št.	**Vzorec** ugotavljanja stanja opreme, naprav in sredstev za varstvo pred požarom ter izvajanja ukrepov varstva pred požarom	**DA**	**NE**	**Opombe** 1. mesto in vrsta nepravilnosti 2. predlog za odpravo nepravilnosti 3. način odprave nepravilnosti 4. odgovorni za odpravo nepravilnosti 5. rok za odpravo nepravilnosti 6. eventualni nadomestni ukrepi
	Ali so evakuacijske poti proste in prehodne			
	...			
	Ali je izobešen izvleček požarnega reda			
	...			
	Ali so prosti dostopi do opreme, naprav in sredstev za varstvo pred požarom			
	Ali so gasilniki nameščeni na za to določenih mestih			
	...			
	...			

Opomba:
Vsebina obrazca kontrolnega lista se prilagodi značilnostim posameznega objekta.

Tabela 5 - Vsebina obrazca kontrolnega lista

VARNOST V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

14. člen
(izdelovanje požarnih redov, požarnih načrtov in načrtov evakuacije)

(1) Požarni red, požarni načrt in načrt evakuacije po tem pravilniku, mora izdelati lastnik oziroma uporabnik objekta ali oseba, pooblaščena za izvajanje ukrepov varstva pred požarom v objektu.

(2) V primeru, da požarni red, požarni načrt ali načrt evakuacije izdela oseba, pooblaščena za izvajanje ukrepov varstva pred požarom v objektu, mora oseba izpolnjevati pogoje, določene s predpisi o usposabljanju zaposlenih za varstvo pred požarom in o usposabljanju odgovornih oseb za izvajanje ukrepov varstva pred požarom.

NORMATIVNA UREDITEV PODROČJA

16. člen
(inšpekcijski nadzor)

Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem tega pravilnika izvaja Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

PREVENTIVA

https://www.gov.si/teme/pozar/

ZAKLJUČEK

Zagotavljanje ustreznega varstva pred požarom v vzgojno izobraževalnih institucijah je še kako odvisna od ustreznega vodenja oz. menedžmenta posamezne institucije.

Zavedati se je potrebno da se ravno v teh institucijah izobražuje ter tudi vzgaja (naj)mlajša populacija.

Varnostna kultura vodstva mora biti na takem nivoju da se zaveda pomembnost področja (izobraževanje ter vzgoja mlade populacije) in tudi posledic ob morebitnem neizvajanju le-tega.

VIRI

- Pravilnik o požarnem redu (Uradni list RS, št. 52/07, 34/11 in 101/11)
- Pravilnik o požarni varnosti v stavbah (Uradni list RS, št. 31/04, 10/05, 83/05, 14/07, 12/13, 61/17 – GZ in 199/21 – GZ-1)
- Pravilnik o zasnovi in študiji požarne varnosti (Uradni list RS, št. 12/13, 49/13, 61/17 – GZ in 199/21 – GZ-1)
- Uredba o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22)
- Zakon o varstvu pred požarom (ZVPoz) (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22)
- https://www.youtube.com/watch?v=LLqTtAM_hwE z dne 11.11.2025
- https://www.24ur.com/novice/slovenija/v-os-bistrica-pri-trzicu-po-pozaru-ze-pouk-in-priprave-na-prenovo.html z dne 10.11.2025
- https://www.24ur.com/novice/slovenija/kdo-in-kako-je-povzrocil-januarski-pozar-v-dijaskem-domu-se-ni-znano.html z dne 10.11.2025
- https://www.gov.si/teme/pozar/ z dne 25.11.2025

EUROPEAN SAFETY ENGINEER

PROGRAM STALNOG STRUČNOG USAVRŠAVANJA ZA ZAŠTITU

Međunarodni seminar/webinar:

SIGURNOST U ODGOJNO-OBRAZOVNIM USTANOVAMA
SAFETY IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS

28.11.2025.

OBRAZOVNE USTANOVE KAO RADNA MJESTA – ANALIZA RIZIKA I SIGURNOSNIH IZAZOVA

Matea Kuzel, mag. ing. sec., doc. dr. sc. Darko Palačić

STRUČNI PODACI O AUTORU

Matea Kuzel, mag. ing. sec.
Hrvatska, Zagreb
Nastavni zavod za javno zdravstvo dr. Andrija Štampar
E-mail: matea.kuzel359@gmail.com

- Magistra inženjerka sigurnosti – smjer Zaštita na radu (Veleučilište studija sigurnosti, Zagreb)
- Prvostupnica inženjerka upravljanja u kriznim uvjetima (Veleučilište Velika Gorica)
- Zaposlena u Nastavnom zavodu za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“, Odjel za analitičke tehnike i kontrolu lijekova
- Sudjeluje u poslovima vezanima uz sustave upravljanja kvalitetom i sigurnost rada u laboratorijskom okruženju
- *Utjecaj primjene zelenih tehnologija na zdravlje i sigurnost radnika: pregled trendova i analiza utjecaja* – autorski rad predstavljen na međunarodnoj konferenciji Management & Safety 2025.
- Koautor rada : *Smart cities in the era of climate change: the path towards a sustainable future*
- Priznanje za izvanredan akademski uspjeh na Veleučilištu studija sigurnosti
- Razvoj i implementacija kulture sigurnosti, interakcija ljudskog faktora, tehnologije i organizacijskih procesa

STRUČNI PODACI O AUTORU

doc. dr. sc. Darko Palačić, prof. struč. stud. u trajnom izboru
Hrvatska, Zagreb
Veleučilište studija sigurnosti
E-mail: darko@vss.hr

Doktor tehničkih znanosti, zaštita na radu
(Univerzitet u Nišu, Fakultet zaštite na radu, 2015.)
Magistar društvenih znanosti, polje informacijske znanosti
(Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu, 2006.)
Magistar sigurnosti (Visoka škola za sigurnost, Zagreb, 2003.)
Diplomirani inženjer sigurnosti (Visoka škola za sigurnost, Zagreb, 2001.)
Inženjer sigurnosti (Visoka škola za sigurnost, Zagreb, 2000.)

Ostale edukacije: Lead auditor ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001, ISO/IEC 27001, ISO 22301, ISO 37001, ISO 50001, ISO 20000, Lead risk manager, CMKS

Prodekan za nastavu i studente, Veleučilište studija sigurnost, dio SSBM Geneva
Vlasnik PHD Consultor d.o.o. Ukupno 39 godina radnog staža.

Autor i suautor 174 znanstvena i stručna rada, od čega 2 monografije i 2 priručnika. Sudjelovao u 4 istraživačka projekta. Mentor u izradi završnih i diplomskih radova ukupno 334 puta.

Član Europskog društva inženjera sigurnosti.
Član Programskog odbora Međunarodne znanstveno-stručne Konferencije „Menadžment i sigurnost – M&S"
Dobitnik Priznanja za postignuća u zaštiti života i zdravlja radnika na radu te unaprjeđivanje sustava zaštite na radu, Republika Hrvatska, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, 2020.
Stručni i znanstveni interes: sigurnost, rizici, sustavi upravljanja.

UVOD

- Obrazovne ustanove čine specifična radna okruženja u kojima se isprepliću pedagoške, administrativne i tehničke aktivnosti.
- Iako nisu proizvodni sustavi, škole i fakulteti uključuju raznolik spektar radnih mjesta – od nastavnog i stručnog osoblja do tehničkih službi i administracije.
- Takva struktura generira raznolike izvore profesionalnih rizika: fizičke, kemijske, biološke, ergonomske i psihosocijalne.
- U javnosti su obrazovne ustanove i dalje pogrešno percipirane kao niskorizična radna mjesta, što dovodi do podcjenjivanja stvarnih sigurnosnih izazova.
- Zakonski okvir (Zakon o zaštiti na radu, NN 71/14, 118/14, 154/14, 94/18, 96/18, i Direktiva 89/391/EEC) propisuje obvezu procjene rizika, no provedba je često formalna i neujednačena među ustanovama.
- Varijabilnost organizacijske kulture, svijesti o rizicima i dostupnih resursa uzrokuje razlike u razini sigurnosti i provedbi mjera.
- **Cilj analize**: identificirati zajedničke i specifične rizike u obrazovnim ustanovama, ukazati na strukturne slabosti u sustavu zaštite na radu, te predložiti smjernice za razvoj učinkovite i održive kulture sigurnosti.

METODE

- Analiza je provedena u okviru istraživanja profesionalnih rizika u obrazovnim ustanovama različitog tipa (osnovne i srednje škole).
- Korišten je komparativno-analitički pristup s ciljem identifikacije zajedničkih obrazaca opasnosti i strukturnih slabosti u provedbi preventivnih mjera.
- Primijenjene su deskriptivna, interpretativna i deduktivna metoda:
  - Deskriptivna analiza – klasifikacija i kvantifikacija opasnosti prema vrsti rizika i radnim mjestima.
  - Interpretativna metoda – procjena usklađenosti procjena rizika s nacionalnim i europskim propisima.
  - Deduktivna analiza – izvođenje zaključaka o učinkovitosti postojećeg sustava zaštite na radu.

- Normativni okvir: Zakon o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14, 154/14, 94/18, 96/18), Direktiva 89/391/EEC, ISO 45001, ISO 45003.
- Izvori podataka: izrađene procjene rizika, zakonska dokumentacija, stručna literatura i preporuke iz prakse.
- Cilj metodološkog pristupa bio je omogućiti objektivnu usporedbu formalnih zahtjeva i stvarnog stanja sigurnosti u obrazovnim ustanovama.

REZULTATI

- Analizom procjena rizika uočeni su ponavljajući obrasci profesionalnih opasnosti, neovisno o veličini, starosti objekta ili organizacijskoj strukturi obrazovne ustanove.

- Fizički i tehnički rizici: padovi, električne instalacije, požar, neodržavana infrastruktura.
- Kemijski i biološki rizici: sredstva za čišćenje, laboratorijski materijali, kontakt s djecom.
- Ergonomski rizici: statički i repetitivni napori, neadekvatni radni prostori.
- Psihosocijalni rizici: stres, emocionalna iscrpljenost, konflikti i preopterećenje.

- Zaključno, tehnički rizici su djelomično kontrolirani, dok su psihosocijalni i organizacijski rizici sustavno zanemareni.

REZULTATI – SPECIFIČNOSTI PO RADNIM MJESTIMA

- Analiza je pokazala da se, unatoč zajedničkim obrascima opasnosti, intenzitet i vrsta izloženosti razlikuju prema radnim mjestima i funkcijama unutar obrazovne ustanove.

- **Nastavno i stručno osoblje**
  - Dominantni su psihosocijalni i ergonomski rizici, povezani s kroničnim stresom, emocionalnim iscrpljenjem i dugotrajnim statičkim položajima.
  - Učestale su glasovne i vidne tegobe, uz izražen utjecaj administrativnog opterećenja i odgovornosti za učenike.
- **Tehničko osoblje (domar, ložač, majstor, vozač)**
  - Izloženi su mehaničkim i termičkim opasnostima te rizicima vezanim uz održavanje tehničkih sustava.
  - Uočena je zastarjela infrastruktura i radna oprema, uz povremeno nedostatno provođenje nadzora i obuke.
- **Kuharsko i pomoćno osoblje**
  - Izloženo kombinaciji toplinskih, kemijskih i fizičkih rizika (opekline, pare, sredstva za čišćenje).
  - Nedostatak ventilacije i zaštitne opreme povećava rizik od kroničnih respiratornih smetnji.

REZULTATI – SPRECIFIČNOSTI PO RADNIM MJESTIMA

- **Spremačice i pomoćni radnici**
  - Dominantni su kemijski i biološki rizici zbog stalne uporabe sredstava za čišćenje i kontakta s otpadom.
  - Edukacija o rukovanju kemikalijama rijetko se provodi sustavno

- **Administrativno osoblje**
  - Prevladavaju ergonomski i psihosocijalni rizici povezani s dugotrajnim sjedenjem i radom na računalu.
  - Učestali su problemi vida, napetosti i monotonije rada uz nedostatak mikro-pauza i ergonomskih prilagodbi.

➞Unatoč razlikama u prirodi posla, u svim skupinama zaposlenika prisutna je nedovoljna razina preventivnog djelovanja i edukacije, što upućuje na sustavni deficit u provedbi mjera zaštite na radu.

REZULTATI

STRUKTURNE SLABOSTI

- U većini obrazovnih ustanova ne postoji stalno zaposlen stručnjak zaštite na radu, već se poslovi zaštite obavljaju putem vanjskih usluga.
- Preventivne aktivnosti provode se reaktivno, najčešće nakon incidenta, umjesto kontinuirano i planski.
- Ograničeni financijski resursi i zastarjela infrastruktura otežavaju provedbu tehničkih mjera sigurnosti.
- Osposobljavanja i edukacije zaposlenika često se svode na formalno ispunjavanje zakonske obveze, bez evaluacije stvarne učinkovitosti.
- Psihosocijalni rizici, iako prepoznati u procjenama rizika, i dalje nisu sustavno praćeni niti operativno regulirani kroz interne akte i programe podrške.

DISKUSIJA

- Sustav zaštite na radu u obrazovnim ustanovama temelji se na zakonskoj obvezi, ali u praksi nedostaje standardizirana provedba i praćenje učinkovitosti mjera.
- Uočene su značajne razlike među ustanovama zbog neujednačene organizacijske kulture, financijskih mogućnosti i razine osviještenosti rukovodstva što stvara **specifične sigurnosne izazove** u provedbi zakonskih i preventivnih mjera te održavanju standarda zaštite na radu.
- Kultura sigurnosti još uvijek nije prepoznata kao dio profesionalne odgovornosti, već se svodi na administrativnu obvezu.
- Psihosocijalni i organizacijski rizici predstavljaju najveći izazov jer zahtijevaju interdisciplinarni pristup i dugoročne promjene u upravljanju.
- Ključ napretka leži u sustavnom pristupu prevenciji, kontinuiranom osposobljavanju i razvoju svijesti o sigurnosti kao sastavnom dijelu kvalitete rada uz integraciju tehničkih, organizacijskih i psihosocijalnih mjera koje omogućuju stvarnu, a ne formalnu sigurnost.

PREPORUKE

- Uspostaviti stalne stručne službe zaštite na radu u većim obrazovnim ustanovama ili zajedničke regionalne centre podrške.
- Uvesti kontinuirano stručno usavršavanje i tematske radionice za sve skupine zaposlenika.
- Razviti programe prevencije psihosocijalnih rizika (radionice za upravljanje stresom, komunikacijske vještine, supervizija).
- Osigurati sustavno praćenje provedbe mjera kroz interne revizije i izvještavanje ravnatelja.
- Planirati redovita ulaganja u infrastrukturu i radnu opremu, uz praćenje učinka mjera.
- Integrirati sigurnost i zaštitu zdravlja u strategije razvoja i godišnje planove rada škola.

ZAKLJUČAK

- Obrazovne ustanove treba promatrati kao kompleksne radne sustave, a ne kao administrativna okruženja s niskim rizikom.
- Procjene rizika postoje, ali njihova provedba ovisi o razini svijesti, kompetencija i podrške uprave.
- Najizraženiji izazovi su psihosocijalni i organizacijski rizici, koji zahtijevaju integriran i dugoročan pristup.
- Ključ uspjeha leži u razvoju kulture sigurnosti, kontinuiranom osposobljavanju i sustavnom praćenju učinka mjera.
- Sigurnost zaposlenika izravno utječe na sigurnost učenika i kvalitetu odgojno-obrazovnog procesa.

- **Poruka istraživanja:**

Kultura sigurnosti ne stvara se propisima, već svakodnevnim ponašanjem onih koji ih primjenjuju.

EUROPEAN SAFETY ENGINEER

PROGRAM STALNOG STRUČNOG USAVRŠAVANJA ZA ZAŠTITU

Međunarodni seminar/webinar:

SIGURNOST U ODGOJNO-OBRAZOVNIM USTANOVAMA
SAFETY IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS

28.11.2025.

Uloga operativnog djelatnika za sigurnost i civilnu zaštitu u odgojno-obrazovnim ustanovama

dr.sc. Ante Perčin

STRUČNI PODACI O AUTORU

Dr. sc. Ante Perčin
Sokol d.o.o.
Zagreb, Hrvatska
ante.percin@sokol-security.hr

Ante Perčin, član Uprave u društvu Sokol d.o.o. Diplomirao na Visokoj policijskoj školi u Zagrebu, magistrirao na Fakultetu političkih znanosti na smjeru sigurnosna politika RH. Doktorirao na Fakultetu za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu. Certificirani menadžer sigurnosti. Predsjednik udruge zaštitarske djelatnosti pri HUP-u. Sa 33 godinom radnog staža na poslovima privatne zaštite. Autor i suautor više od 30 znanstvenih i stručnih radova u području privatne zaštite, te aktivni sudionik domaćih i međunarodnih konferencija iz područja sigurnosti. Predavač na Veleučilištu Velika Gorica, studiju Upravljanje u kriznim uvjetima. Područje istraživačkog interesa, Privatna zaštita, JPP, Sinergija privatne i javne sigurnosti, Zaštita kritične infrastrukture, Normativno uređenje industrije privatne sigurnosti.

SADRŽAJ PREZENTACIJE

Uloga operativnog djelatnika za sigurnost i civilnu zaštitu u odgojno-obrazovnim ustanovama

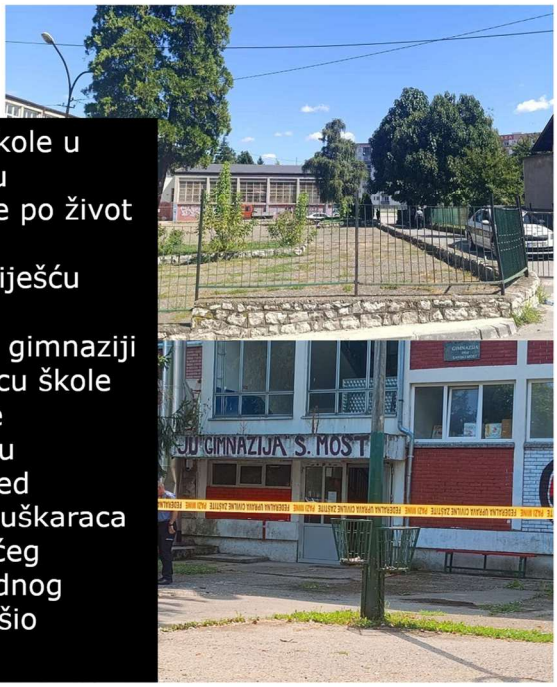
dr.sc. Ante Perčin

- Uvod
- Recentni događaji u OŠ (RS, RH, BIH)
- Privremeni angažman zaštitara u OŠ u RH nakon događaja u OŠ Prečko
- Operativni djelatnik za sigurnost i civilnu zaštitu
- Ovlasti zaštitara privatne zaštite
- USPOREDBA – djelokruga poslova operativnog djelatnika za sigurnost i CZ i Ovlasti zaštitara privatne zaštite
- Kurikulum - program obrazovanja operativnog djelatnika za sigurnost i CZ
- Prednosti i nedostaci ”in house/outsourcing” modela zaštite OŠ
- Zaključak

UVOD

- Nažalost temom sigurnosti u osnovnim školama se u pravilu bavimo nakon nekog tragičnog događaja koji svojim posljedicama zgrozi širu javnost (OŠ. Ribnikar, OŠ Prečko), a ne sustavno i cjelovito…
- Nakon toga obično (pod pritiskom javnosti) nastojimo donijeti neke brze i 'pretpostavljeno učinkovite' mjere kojima ćemo umiriti tu istu javnost (…koja jednostavno ‘samo’ ne želi da se konkretni događaj realizira u drugoj školi, sa njihovim djetetom kao potencijalnom žrtvom).
- Daljnju relativizaciju ukupne sigurnosne problematike nastojimo ublažiti općim kontekstom o izoliranom slučaju, koji se kao takav nije mogao predvidjeti, pa samim time u svezi istoga ništa ni poduzeti…
- Mjere koje se nakon navedenih događaja donose nisu konkretne i operativne prirode (obzirom da se radi uglavnom o smjernicama, uputama, protokolima) koje ma koliko sadržajno možda i bile adekvatne, ne sadrže jasni naputak tko bi po istima trebao postupati
- U konačnici **problematika ostaje uglavnom i nadalje ista, nismo je riješili**, poduzeli smo neke kozmetičke zahvate i čekamo protek vremena da se navedeni događaj postepeno zaboravi, ali nažalost u datim okolnostima **ostajemo otvoreni za isti i/ili sličan incident u budućnosti…**

Recentni događaji u OŠ – Bosna i Hercegovina

- (01.10.2025.) - u dvorištu osnovne škole u Tuzli maloljetni počinitelj (…u predjelu stomaka) nanio teške povrede opasne po život drugom maloljetniku.
- (28.05.2024.) - u osnovnoj školi u Briješću izboden učenik.
- (21.08.2024.) Sanski Most - domar u gimnaziji ubio direktora, profesoricu i sekretaricu škole
- (09.12.2014.) - četiri učenika srednje mašinsko saobraćajne škole u Mostaru povrijeđena u školskom dvorištu uslijed napada desetak mlađih maskiranih muškaraca
- (29.04.2002.) - maloljetni učenik trećeg razreda Gimnazije u Vlasenici ubio jednog profesora, jednog ranio, a potom izvršio samoubojstvo,

Recentni događaji u OŠ – Srbija i Hrvatska

… dana 03.05.2023. u OŠ Vladislav Ribnikar, Beograd, dogodio se napad vatrenim oružjem:

- napadač 13 godišnji učenik
- počinitelj je imao dva pištolja i molotovljeve koktele kojim je planirao zapaliti školu, kao i popis osoba koje želi ubiti i plan škole…
- u napadu je ubijeno 9 učenika i školski zaštitar, te teško ranjeno 5 učenika i učiteljica

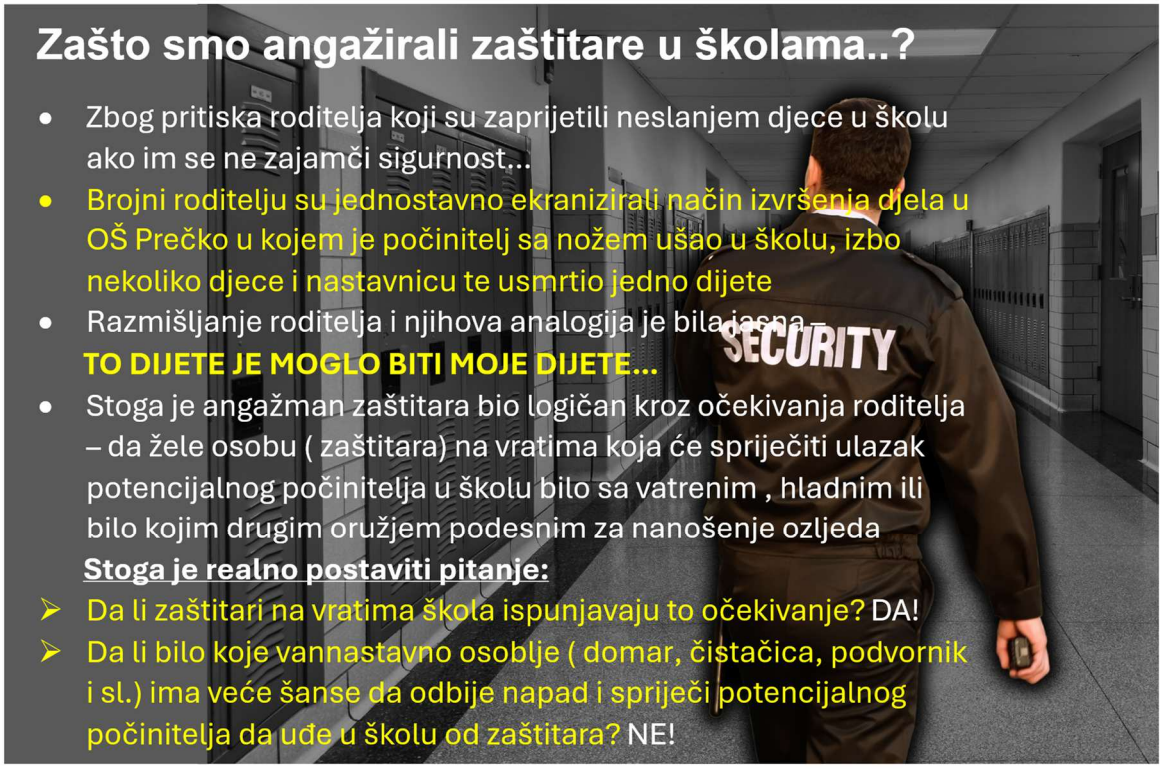

… dana 20.12.2024. u jutarnjim satima (oko 9.50 sati) u osnovnoj školi u zagrebačkom naselju Prečko dogodio se napad nožem:

- napadač je 19-godišnji muškarac,
- u napadu je ozlijeđeno više osoba
- ozlijeđena učiteljica je zadobila 31 ubodnu ranu…

- u napadu je smrtno stradalo sedmogodišnje dijete

Privremeni angažman zaštitara u OŠ u RH nakon događaja u OŠ Prečko

Operativni djelatnik za sigurnost i civilnu zaštitu

Pravilnikom o dopunama pravilnika o djelokrugu rada tajnika te administrativno-tehničkim i pomoćnim poslovima koji se obavljaju u osnovnoj školi ... u čl. 6 a, utvrđuje se djelokrug poslova navedenog operativnog djelatnika, i to:

- **zaštite osoba i imovine od protupravnog ponašanja** (otključavanje i zaključavanje škole, obilazak svih prostorija, pregled ispravnosti videonadzora, sustava i uređaja, rasvjete, provjera identiteta osoba i dr.)
- **zaštite od požara i eksplozija** (provjera prohodnosti vatrogasnih pristupa)
- **civilne zaštite i upravljanja krizama** (provjera prohodnosti evakuacijskih putova i izlaza te evakuacija i spašavanje)
- **zaštite podataka i informacija** (nakon pronalaska osobnih dokumenata izvještava nadležne, brine se o zaštiti osobnih podataka učenika i radnika škole u komunikaciji i davanju informacija osobama koje dolaze u školu)
- **komunicira na temeljima uljuđenosti i poštovanja, upozorava na neprihvatljivo ponašanje, sprječava sukobe među učenicima, daje informacije osobama koje ulaze u ustanovu**
- **obavlja i ostale poslove sigurnosti i civilne zaštite** koji proizlaze iz godišnjeg plana i programa rada škole i drugih propisa.“

Ovlasti zaštitara privatne zaštite

Sukladno čl. 45. Zakona o privatnoj zaštiti, ovlasti osoba kojima je izdano dopuštenje za obavljanje poslova tjelesne zaštite su:

1. provjera identiteta osoba
2. davanje upozorenja i naredbi
3. privremeno ograničenje slobode kretanja
4. pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava
5. osiguranje mjesta događaja
6. uporaba sredstava prisile.

Sredstva prisile su:
- tjelesna snaga,
- raspršivači dozvoljenih neškodljivih tvari,
- sredstva za vezivanje (lisice ili druga prikladna sredstva),
- zaštitarski pas
- vatreno oružje.

USPOREDBA – djelokruga poslova operativnog djelatnika za sigurnost i CZ i Ovlasti zaštitara privatne zaštite

Slijedom navedenog, najelementarnijom usporedbom razvidno je da:

Zaštitar privatne zaštite prilikom provedbe mjera zaštite i sigurnosti na štićenoj lokaciji škole (...za razliku od Operativnog djelatnika) ima ovlasti:
- **pregleda osoba, predmeta i prometnih sredstava**
- **privremeno ograničenje slobode kretanja**
- **uporabe sredstava prisile.**

... a što mu u konkretnom slučaju provedbe zaštitnih aktivnosti, daje mogućnost:
- **preventivnog sprečavanja ulaska potencijalnog počinitelja u štićeni prostor sa opasnim oružjem ili oruđem,**
- **odbijanja istodobnog i protupravnog napada na sebe i osobe koje štiti od potencijalnog napadača,**
- **privremeno zadržavanje istoga ...**

Sve navedene mogućnosti nažalost nema **Operativni djelatnik za sigurnost i CZ**, a niti su iste u djelokrugu njegovih poslova.

Kurikulum - program obrazovanja operativnog djelatnika za sigurnost i CZ

Očekivani skupovi kompetencija:

- Policajac
- Zaštitar
- Stručni komunikacijski posrednik
- Pomoćnik u nastavi
- Kućni majstor

Traženi uvjeti za OD:

- SSS
- Hrvatsko državljanstvo
- Prebivalište u RH
- Punoljetnost
- Posebna psih. i tjelesna zdrav. sposobnost
- Osobna dostojnost

Program obrazovanja od 250 sati izvodi se:

- **65 sati** (proces učenja u odg - obraz. ustanovi)
- **110 sati** (učenje temeljeno na radu)
- **75 sati** (samostalne aktivnosti polaznika…)

Oblici učenja:

44 % eduk. temeljene na radu + 30 % eduk. kroz samostalne aktivnosti polaznika = rezultira da 74 % edukacije kandidat odrađuje manje -više sam ili u školi u kojoj se on jedini bavi poslovima sigurnosti...!

Stoga je realno pitanje tko ga u navedenoj edukaciji mentorira...?

Prednosti i nedostaci "in house/outsourcing" modela zaštite OŠ

Rb.	Čimbenici koji utječu na razinu, kvalitetu i opseg zaštitnih aktivnosti unutar škole	Licenciran i zaštitar	Operativni djelatnik
1.	Ukupan opseg i sadržaj edukacije zaštitara/operativnog djelatnika (sati) 100/250	-	+
2.	Uvjeti za obavljanje djelatnosti privatne zaštite/operativnog djelatnika za sigurnost (SSS)	+/-	+/-
3.	Osposobljenost odjela HR za odabir neposrednog izvršitelja unutar škole	+	-
4.	Dosadašnje radno iskustvo na poslovima zaštite	+	-
5.	Radni zadaci u proporciji sa ovlastima nužnim za provedbu zaštitnih aktivnosti u školi	+/-	+/-
6.	Mogućnost stručnog i profesionalnog usavršavanja unutar radne okoline	+/-	+/-
7.	Stručna i profesionalna pomoć i nadzor prilikom provedbe zaštitnih aktivnosti	+	-
8.	Optimizirano radno vrijeme neposrednog izvršitelja poslova sigurnosti unutar radnog tjedna	+	-
9.	Optimizacija broja izvršitelja poslova sigurnosti prema radnom vremenu škole (1 -2 smjene)	+	-
10.	Mogućnost zamjene neposrednog izvršitelja poslova sigurnosti unutar škole	+	-
11.	Provedba stegovnog postupka (mogućeg otkaza) protiv neposrednog izvršitelja poslova sigurnosti	+	-
12.	Poznavanje okoline (nastavnog i ostalog osoblja škole, učenika i roditelja)	-	+
13.	Stabilnost radnog mjesta i materijalni status	-	+
14.	Motiviranost za usvajanje novih znanja i vještina za podizanje razine zaštitne aktivnosti	+	-
15.	Mogućnost angažmana većeg broja neposrednih izvršitelja i/ili intervencije u slučaju potrebe	+	-

ZAKLJUČAK

- **Zabrinjavajuće je što se pitanjem sigurnosti u OŠ bavimo samo nakon incidentnih događaja s najtežim posljedicama, a ne sustavno i kontinuirano…**
- **Angažman zaštitara u OŠ zasigurno nije najoptimalnije rješenje, ali je nužna vatrogasna mjera za vraćanje povjerenja roditelja u narušenu razinu sigurnosti**
- **Nova kreacija radnog mjesta operativnog djelatnika za sigurnost i CZ unutar školske sistematizacije ima nekoliko prednosti, ali i niz nedostataka…**
- **Radni zadaci 'operativnog djelatnika…', u proporciji sa ovlastima zaštitara su bitno manji, iako prema planu izobrazbe OD bi te ovlasti trebale biti i nešto veće**
- **Za rad OD u OŠ nužna je daljnja korekcija i/ili donošenje novih zakonskih rješenja kojima bi se propisale ovlasti OD i ukupnost radnih zadataka…**
- **Ono zbog čega je uslijedio angažman zaštitara u školama, ne može spriječiti 'operativni djelatnik', a niti je to u opisu njegovih zadataka…**
- **U konačnici uvidom u ukupni broj potrebnih OD za sve OŠ u RH, najveći apsurd cijelog postupka je realnost da većinu kadrova za novo radno mjesto čine upravo dosadašnji licencirani zaštitari**

… koje većina nadležnih koji su se bavili navedenom problematikom nije vidjela kao buduće rješenje, no očito nakon nekoliko sati dodatne edukacije i zapošljavanja unutar škola isti će ipak u konačnici postati … TRAJNO i CJELOVITO RJEŠENJE…

EUROPEAN SAFETY ENGINEER

PROGRAM STALNOG STRUČNOG USAVRŠAVANJA ZA ZAŠTITU

Međunarodni seminar/webinar:

SIGURNOST U ODGOJNO-OBRAZOVNIM USTANOVAMA
SAFETY IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS

28.11.2025.

INTEGRISANI PRISTUP ZAŠTITI OD POŽARA U ŠKOLAMA I VRTIĆIMA I EDUKACIJA DECE O ZAŠTITI OD POŽARA

Milan Trišić, mast.inž.el.

STRUČNI PODACI O AUTORU

Milan Trišić, mast.inž.el
Srbija, Beograd
Tehpro doo, Beograd
E-mail:miltrisic@gmail.com

Stečeni stručni i znanstveni nazivi.
Master inženjer elektrotehnike i računarstva i
inženjer informacionih tehnologija

Radni staž: 16 godina

Stručni i znanstveni radovi. Istraživački projekti.
Međunarodni webinar: Sigurnost u stambenim zgradama
Forum bezbednosti i zdravlja na radu

Članstvo i funkcije u stručnim organizacijama.
Licenca stručnog lica za zaštitu od požara
Licenca za projektovanje i izvođenje posebnih sistema zaštite od požara

UVOD

- Škole i vrtići su prostori u kojima se svakodnevno okuplja veliki broj dece i osoblja, pa svaka nepredviđena situacija, posebno požar, može imati ozbiljne posledice.

- Cilj je da se obezbedi integrisan sistem zaštite koji kombinuje **tehničke mere, organizacione procedure i edukaciju svih učesnika** – dece, nastavnika, roditelja i nadležnih službi.

Propisi i standardi koji uređuju oblast zaštite od požara

Zaštita od požara u obrazovnim ustanovama uređena je sledećim aktima:

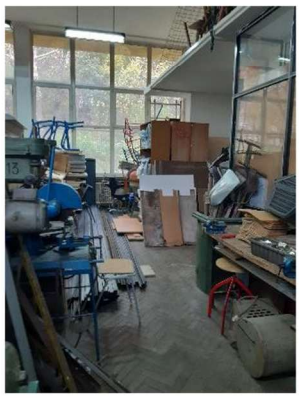
- Zakon o zaštiti od požara
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od požara u zgradama javne namene
- EN standardi
- NFPA standardi
- Ostali tehnički normative i pravilnici (kategorizacija objekata i sl.)

Tipični požarni rizici u školama i vrtićima

- Električne instalacije i produžni kablovi u učionicama.
- Kuhinjski blokovi i toplane.
- Kabineti sa hemikalijama, laboratorije, radionice.
- Nepažljivo rukovanje grejnim telima.
- Zapaljivi materijali: papir, tekstil, drvo, plastika.
- Neispravni protivpožarni aparati ili zagušeni hodnici.

Procena rizika treba da obuhvati sve prostore – učionice, hodnike, sanitarne čvorove, magacine i dvorišta.

Tipični požarni rizici u školama i vrtićima

SIGURNOST U ODGOJNO-OBRAZOVNIM STANOVAMA

Tehnička zaštita: instalacije i oprema

- **Sistemi za dojavu požara** – automatski detektori dima i toplote.
- **Hidrantna mreža** – unutrašnja i spoljašnja, redovno ispitivanje.
- **Prenosni aparati za gašenje** – pravilno raspoređeni i ispravni.
- **Evakuaciono osvetljenje i signalizacija.**
- **Sistemi automatskog gašenja (sprinkler, gasni sistemi)** u većim objektima.

*Održavanje mora biti dokumentovano i vršeno od ovlašćenih servisa.

Organizacione mere i odgovornosti zaposlenih

•Direktori i rukovodioci imaju ključnu ulogu u sprovođenju mera.
•Postavljanje odgovornog lica za ZOP (zaštitu od požara).
•Redovne obuke i interne kontrole.
•Planovi evakuacije istaknuti na vidljivim mestima.
•Zabrana blokiranja prolaza i vrata za slučaj nužde.

Evakuacija i postupci u slučaju požara

•Izrada i ažuriranje **plana evakuacije** sa jasno označenim pravcima kretanja.
•Obuka zaposlenih za organizaciju evakuacije dece.
•Poseban režim za evakuaciju dece mlađeg uzrasta i dece sa posebnim potrebama.
•Periodično održavanje **simulacionih vežbi evakuacije**.

Edukacija zaposlenih – osnova prevencije

•Obavezna osnovna i periodična obuka o zaštiti od požara.
•Praktične vežbe gašenja aparatom i rukovanja hidrantom.
•Upoznavanje sa vrstama požara i pravilnim reagovanjem.
•Uloga nastavnika i vaspitača u prvoj reakciji i vođenju dece.

Edukacija dece o zaštiti od požara

Najvažniji segment integrisanog pristupa.

Cilj je **razviti svest i odgovornost** kod dece od najranijeg uzrasta, na njima razumljiv način:

•Prepoznavanje opasnosti (dim, vatra, sirene).

•Razumevanje da je evakuacija siguran izlaz, a ne igra.

•Kome se obratiti u opasnosti (nastavnik, vaspitač, vatrogasac).

•Osnovna pravila: ne paniči, ne sakrivaj se, slušaj odrasle.

Praktične vežbe, radionice i igre za decu

•Uloga igre i simulacija u učenju o bezbednosti.

•“Dan vatrogasaca” – posete vatrogasnim jedinicama.

•Mini kvizovi o bezbednosti.

•Crtanje i bojanke na temu “Vatrogasac – moj heroj”.

•Makete zgrade sa simulacijom evakuacije.

Uloga roditelja i zajednice

•Roditelji treba da budu deo edukativnog procesa.

•Saradnja sa lokalnim vatrogasnim službama i civilnom zaštitom.

•Uključivanje ZOP stručnjaka (lica za ZOP) u radionice i savete roditelja.

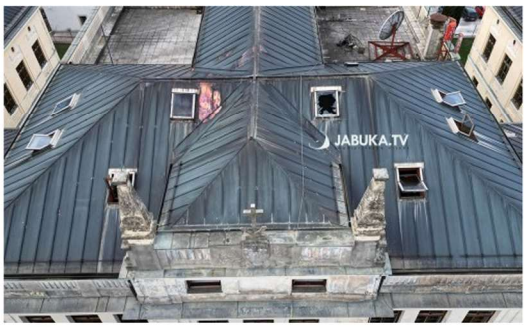
Analiza primera iz prakse

- Osnovna škola “Branko Radičević”, Novi Beograd (Beograd) — požar u muškoj svlačionici (2021.godina)
- Incident je zabeležen u muškoj svlačionici škole.
- Požar je izazvao manju štetu — „delimično izgorela jedna prostorija“.
- Nije bilo povređenih.
- Protiv nekoliko učenika osmog razreda sproveden je disciplinski postupak.
- Istraga je pokazala da je uzrok izazov sa društvenih mreža (palili su maramicu natopljenu alkoholom)

Analiza primera iz prakse

- Gimnazija fra Dominika Mandića i Srednja strukovna škola Široki Brijeg, Široki Brijeg (2024.godina)
- Izgorelo je potkrovlje zgrade, krovna konstrukcija I brojne učionice su poplavljene u intervenciji vatrogasaca.
- Velika materijalna šteta na objektu od istorijskog značaja.
- Nije bilo povređenih.
- Najverovatniji uzrok požara – električne instalacije

Analiza primera iz prakse

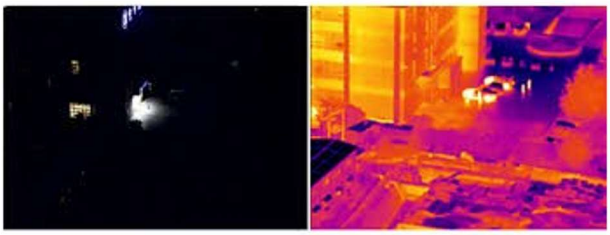

- Požar u školi Sankt Augustin – Nemačka (2013)
- Požar je izbio oko 9.20, tokom nastave.
- Uspešno evakuisano 1.030 dece i oko 100 zaposlenih u vremenu od 5 minuta.
- Velika materijalna šteta na objektu – procena oko 10.000.000 eura
- Povređen jedan vatrogasac tokom akcije gašenja požara.
- Uzrok požara – kvar na fluo cevi u magacinu

Savremeni trendovi

AI, pametni senzori i digitalna edukacija

•Uvođenje **AI sistema za detekciju dima i temperature** u realnom vremenu.
•Upotreba senzora povezanih sa alarmnim sistemima i aplikacijama.
•Digitalne platforme za obuku nastavnika i dece.
•Virtualne simulacije evakuacije kao deo nastave informatike ili tehničkog obrazovanja.

Zaključak

- Integrisani pristup zaštiti od požara u obrazovnim ustanovama znači **spoj znanja, tehnologije i odgovornosti**.
- Bezbednost dece zavisi od:
- preventivnih tehničkih rešenja,
- stalne edukacije zaposlenih,
- pravilnog reagovanja u prvim minutima požara,
- i stvaranja kulture bezbednosti kod dece.

EUROPEAN SAFETY ENGINEER

PROGRAM STALNOG STRUČNOG USAVRŠAVANJA ZA ZAŠTITU

Međunarodni seminar/webinar:

SIGURNOST U ODGOJNO-OBRAZOVNIM USTANOVAMA
SAFETY IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS

28.11.2025.

„HOLISTIČKI PRISTUP KULTURI SIGURNOSTI U ODGOJNO-OBRAZOVNIM USTANOVAMA: IZMEĐU PROPISA I SVIJESTI

Dragana Mitrović

STRUČNI PODACI O AUTORU

Ime Prezime, kratica stručnog ili znanstvenog naziva
Dragana Mitrović, dipl.ing.tehn.
BiH, Republika Srpska, Modriča
Organizacija zaposlenja: Protect Plus, d.o.o., Modriča
E-mail:dragana.mitrovic@protectplusrs.com

Stečeni stručni i znanstveni nazivi:
Diplomirani inženjer tehnologije, master
Licenca za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu,
Stručni ispit iz oblasti zaštite životne sredine
EMS interni provjerivač
NLP Praktičar

Radni staž: 27 godina

Članstvo i funkcije u stručnim organizacijama:
Udruženje inženjera zaštite na radu Republike Srpske, član
Odbor za zaštitu na radu pri Ekonomsko-socijalnom savjetu RS, član

Stručna priznanja i nagrade: „ Blagodarnost” od „ a.d. „Zarubežnjeft”,

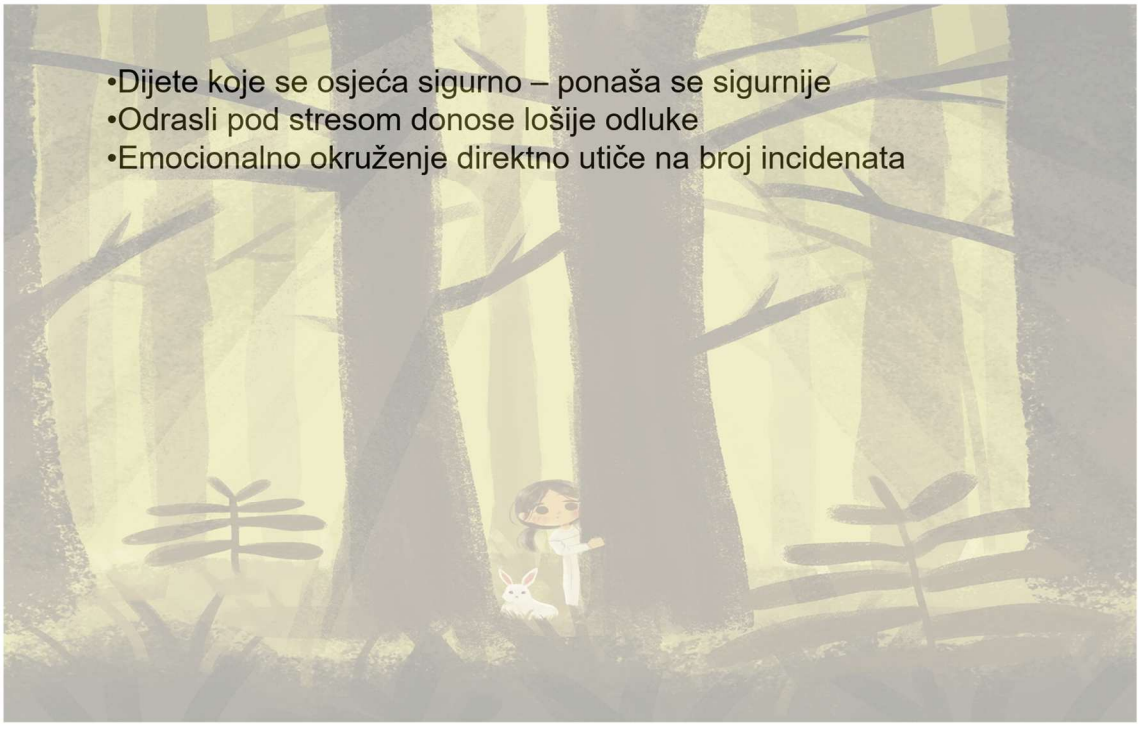
Stručni i znanstveni interes: komunikacione tehnike u zaštiti na radu

Šta znači "holistički pristup sigurnosti"

SIGURNOST U ODGOJNO-OBRAZOVNIM STANOVAMA

Emocionalna sigurnost kao temelj fizičke sigurnosti

SIGURNOST U ODGOJNO-OBRAZOVNIM STANOVAMA

Komunikacija koja čuva – sigurnosni razgovori u praksi

•Pravovremeni razgovor sprečava incidente
•Aktivno slušanje i empatičan pristup
•Jasno objašnjavanje ZAŠTO pravila postoje

Od propisa ka svijesti – promjena paradigme sigurnosti

•Propisi → minimum standarda
•Svijest → stvarna sigurnost u ponašanju
•Fokus: od forme ka suštini

Uloga lidera i kolektiva u izgradnji sigurnosne kulture

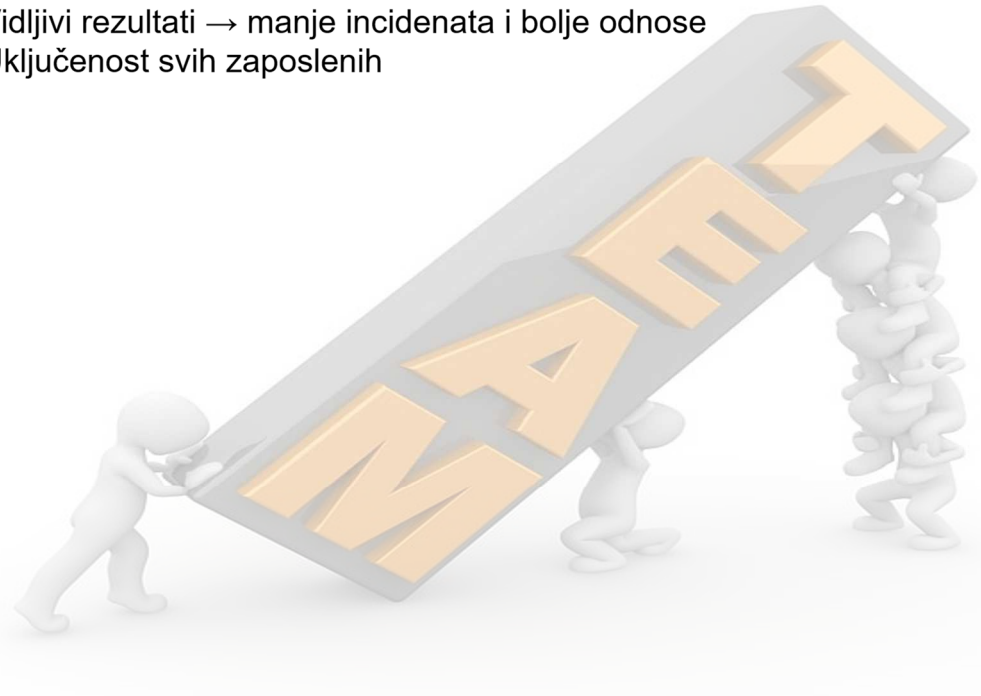
- Sigurnost je zajednički posao
- Lider daje ton – ali kolektiv nosi kulturu
- Mikro-ponašanja čine najveću razliku

SIGURNOST U ODGOJNO-OBRAZOVNIM STANOVAMA

Integracija holističkog pristupa

- Spoj propisa + komunikacije + emocionalne podrške
- Vidljivi rezultati → manje incidenata i bolje odnose
- Uključenost svih zaposlenih

SIGURNOST U ODGOJNO-OBRAZOVNIM STANOVAMA

Sigurnost kao vrijednost, ne samo obaveza

•Propisi su okvir – ljudi su sadržaj
•Kultura sigurnosti je odnos, ne dokument
•Sigurnost se gradi svakim danom

„Vrijeme je da sigurnost prestane biti obaveza i postane vrijednost.“
Safety Mindset Pro by Protect Plus

THE EUROPEAN SOCIETY OF SAFETY ENGINEERS

www.european-safety-engineer.org